Cult Islam Archit Urban, 2024; 9 (2): 157-182

Tabriz Islamic Art University 1999

CULTURE OF ISLAMIC ARCHITECTURE AND URBANISM

DOI : https://dx.doi.org/10.61186/ciauj.9.2.157

The Culture of Islamic Architecture & Urbanism

Original Paper **Open Access**

Qualitative Meta-Analysis of the Role of Architecture in the Lifestyle of Iranian People

Yahya Jamali[1] , Minoo Shafaei[2] * , Mahdi Saedvandi[3]

1. PhD student, Department of Architecture, Faculty of Architecture and Urban Planning, Art University of Isfahan, Isfahan, Iran

2. Associate Professor, Department of Architecture, Faculty of Architecture and Urban Planning, Art University of Isfahan, Isfahan, Iran (corresponding author)

3. Associate Professor, Department of Architecture, Faculty of Architecture and Urban Planning, Art University of Isfahan, Isfahan, Iran

Received: 2024/06/25 **Accepted: 2024/09/29**

Abstract

Architecture and, more broadly, the surrounding environment of humans, are among the factors that play a significant role in shaping and altering the lifestyle of people in society. Due to the importance of this topic, numerous studies have emerged in this field, each addressing their specific issues from different perspectives. The main objective of this research is to determine how architecture, considering the body of research conducted, affects the lifestyle of the Iranian people. The primary aim of this study is to provide lawmakers with a clear and comprehensive understanding of national issues in order to solve major strategic problems in this domain. The statistical population of this research encompasses all studies conducted on the relationship between architecture and lifestyle over the past decade (2014-2023) in Iran. The research approach is qualitative, and the method is descriptive-meta-analysis. According to the findings of this study, the most significant impacts of architecture on the lifestyle of the Iranian people are, in order, on the socio-cultural, individual-biological, and economic dimensions. Architecture, with its unique characteristics, particularly in the field of spatial relations, the function of micro-spaces, physical attributes, and elements and components, can facilitate the formation of a specific type of lifestyle. In the socio-cultural dimension, architecture has the greatest impact on social interactions, religiosity, and consumption. In the individual-biological dimension, architecture most significantly influences leisure time, daily activities, nutrition, and family structure. In the economic dimension of lifestyles, architecture has the greatest impact on livelihood, employment, and income generation.

Keywords:

Lifestyle, Behavioral Patterns, Meta-Analysis, Iranian Architecture

*- Corresponding Author: m.shafaei@aui.ac.ir

©2024 by the Authours.This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0 license)
https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

Introduction

Lifestyle, a relatively new concept in cultural studies and humanities, emerged as a product of modernity because traditional societies lacked the diversity necessary for its formation (Majdi, 2010, p. 2). It reflects observable, measurable, and tangible aspects of the prevailing culture (Seyedi & Beiraghi, 2013, pp. 2-3). Lifestyle is considered an indicator of progress, however, improper consumption patterns and Western lifestyles pose significant challenges. According to Khamenei, lifestyle encompasses fundamental aspects of civilization, such as family, housing, clothing, and consumption, forming the core of human life (Khamenei, 2012).Various factors, including internal, hereditary, and environmental elements, influence lifestyle, with the living environment playing a crucial role. Therefore, it is essential to design environments that facilitate the achievement of a desirable lifestyle. While numerous studies have explored various aspects of this topic, there is a lack of comprehensive research reflecting the overall conditions of Iran and providing holistic solutions. This study addresses the question: How does architecture influence the lifestyle of the Iranian people?

Materials and Methods

This research is applied in terms of purpose; qualitative in terms of approach; and descriptive-meta-analytic in terms of method. In this type of research, the findings of previous studies are analyzed and integrated using statistical approaches. This research is conducted when there are several scientific studies that have all been conducted for a single purpose or to examine the existence of an effect (here, the relationship between architecture and lifestyle) (Zahedi & Mohamadi, 2005, p. 55). In such circumstances, the researcher attempts to compare the results and possible errors of those studies with each other and present a new result as a synthesis of the old results. Qualitative meta-analysis, unlike quantitative meta-analysis, mostly uses descriptive statistics, and determining frequency and percentage is considered a crucial aspect of such research (Kermani et al., 2018, p. 41). The statistical population of this research encompasses all research articles conducted in Iran over a ten-year period from 2014 to 2023.

Results

Publication Time of Studies

The time frame of the conducted research spans from between 2014 to 2023. In terms of frequency, the year 2021 had the highest share number of publication, with 11 articles (25% of all articles). Following that, in the years 2020 and 2022, each had 9 articles (20% of all articles).

Research method

Most of the conducted research (34 articles, equivalent to 75% of all articles) are developmental. 9 articles (20% of all articles) are applied, and 2 articles (5% of all articles) are fundamental research. 30 articles (66% of all articles) in the field of architecture and lifestyle follow the rules of descriptive methods. 9 articles (20%) are historical, and the rest are correlational. In terms of research approach, most of the conducted research (30 articles, equivalent to 66% of all articles) are qualitative. In total, 10 articles (22% of all articles) are quantitative, and 5 articles are mixed-methods.

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

Academic fields of researchers

Researchers in architecture, with 86%, have the highest share in studies of this domain, followed by geographers with 8%, and researchers in sociology and urban planning, each with 3%.

scope of the research

Most of the conducted research in terms of scale and scope falls within the mid-range. This means they have either focused on provincial centers (Tehran and other provincial capitals) (23 studies, equivalent to 51% of all research) or have been conducted at the county level (11 studies, equivalent to 24% of the research). Part of this number has been repeated several times in some provincial centers or counties. Six articles have presented their findings on a national level, and four articles have been conducted at the neighborhood and village level.

Architectural variables Influencing lifestyle

A significant portion of the research in the field of architecture is focused on spatial relationships in architecture. This variable has been examined a total of 29 times (34% of the total). The function of micro-spaces has been studied 19 times (22% of the total), physical characteristics 15 times (18% of the total), and finally, architectural elements and components have been examined 8 times (10% of the total).

Lifestyle variables and components affected by architecture

Lifestyle variables related to architecture can be generally categorized into three groups: economic, socio-cultural, and individual-biological. Among these, socio-cultural variables, with 86 components (63% of the total components), individual-biological variables with 34 components (25% of the total components), and economic variables with 16 components (12% of the total components), are the most important variables in the relationship between lifestyle and architecture.

Among the socio-cultural components, social interactions with 12 repetitions (14%), religiosity with 10 repetitions (12%), consumption with 7 repetitions (8%), privacy with 6 repetitions (7%), hospitality with 5 repetitions (6%), social status with 5 repetitions (6%), customs and traditions with 4 repetitions (5%), and connection with nature with 4 repetitions (5%) are the most frequently mentioned components.

Among the economic components, livelihood and job each with 4 repetitions (25%), and income generation with 3 repetitions (19%), are the most frequently mentioned components.

Among the individual-biological components, leisure time with 8 repetitions (24%), daily activities with 5 repetitions (15%), nutrition with 3 repetitions (9%), family structure with 3 repetitions (9%), and meeting needs with 2 repetitions (6%) are the most important variables.

Discussion

From 2014 to 2021, research on architecture and lifestyle steadily increased, but a decline started post-2021, signaling a need for renewed focus. A significant portion of existing studies is developmental, emphasizing guidelines and programs. However, practical application is weak, highlighting a disconnect between theory and practice. Fundamental research also lacks alignment with the country's unique conditions, requiring studies tailored to indigenous contexts and human geography.

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

From a methodological perspective, there is a shortage of causal and correlational research exploring how architecture impacts lifestyle or vice versa. While the prevalence of qualitative studies is commendable due to Iran's specific architectural and cultural complexities, incorporating quantitative and mixed-method research would improve generalizability and tangibility.

Architecture researchers dominate this field, with minimal interdisciplinary contributions from sociology, psychology, and the humanities, which could enrich the research. Additionally, there is an insufficiency of both small-scale (neighborhood/village level) and large-scale (national level) studies and Iran's position in the global context remains unclear.

Key architectural variables influencing lifestyle in Iran are spatial relationships, micro-space functionality, and physical characteristics. These factors primarily affect socio-cultural, individual-biological, and economic dimensions. Socio-cultural influences include social interactions, religiosity, and consumption; individual-biological influences pertain to leisure activities, daily routines, nutrition, and family structure; and economic influences relate to livelihood, employment opportunities, and income.

Legislators and environmental designers can shape these dimensions by adjusting architectural variables, guiding lifestyles in a desired direction.

Conclusion

To answer the question of how architecture, considering the body of research conducted, is related to the lifestyle of the Iranian people, it can be said that architecture (mainly through spatial organization, micro-space functions, physical characteristics, and elements and components) has the most impact on the socio-cultural, individual-biological, and economic dimensions of the lifestyle of the Iranian people, respectively. In the socio-cultural dimension of lifestyle, architecture has the greatest impact on social interactions, religiosity, and consumption. In the individual-biological dimension, architecture has the most impact on leisure time, daily activities, nutrition, and family structure. In the economic dimension, architecture significantly affects livelihood, employment, and income generation.

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

فرهنگ معماری و شهرسازی اسلامی، ۱۴۰۳؛ ۹ (۲) :۱۸۲-۱۵۷

فرهنگ معماری و شهرسازی اسلامی

DOI : https://dx.doi.org/10.61186/ciauj.9.2.157

مقاله پژوهشی

دسترسی آزاد

فراتحلیل کیفی جایگاه معماری در سبک زندگی مردم ایران

یحیی جمالی[۱]، مینو شفایی[۲]*، مهدی سعدوندی[۳]

۱. دانشجوی دکتری، گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران
۲. دانشیار، گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران
۳. دانشیار، گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران

دریافت : ۱۴۰۳/۴/۵ پذیرش: ۱۴۰۳/۷/۸

چکیده

معماری و به طور کلی، محیط پیرامون انسان، از جمله عواملی هستند که نقش مؤثری در شکل‌گیری و ایجاد تغییرات در سبک زندگی مردم جامعه ایفا می‌کنند. به دلیل اهمیت این موضوع، پژوهش‌های پرشماری به این حوزه ورود کرده و هر یک از زاویه‌ای، به حل مسئلهٔ مورد نظر خویش پرداخته‌اند. مسئلهٔ اصلی این پژوهش نیز چنین است که با نگاه به مجموعه پژوهش‌های صورت پذیرفته، معماری، چه تأثیری بر سبک زندگی مردم ایران دارد؟ هدف اصلی از طرح چنین مسئله‌ای، ایجاد درک صحیح و جامع نسبت به وضعیت کشور، جهت حل مسائل کلان و راهبردی این حوزه توسط قانون‌گذاران است. جامعهٔ آماری پژوهش، کلیهٔ پژوهش‌های صورت پذیرفته پیرامون ارتباط معماری و سبک زندگی است که در بازهٔ ده سالهٔ گذشته (۱۴۰۲-۱۳۹۳) در ایران به انجام رسیده است. این پژوهش، از رویکرد کیفی و روش توصیفی- فراتحلیل بهره برده است. مطابق یافته‌های این پژوهش، بیشترین تأثیر معماری، به ترتیب بر ابعاد فرهنگی- اجتماعی، فردی- زیستی و اقتصادی سبک زندگی مردم ایران قابل ملاحظه است و معماری با برخورداری از یک ویژگی خاص، به‌خصوص، در حوزهٔ روابط فضایی، عملکرد ریزفضاها، شاخصه‌های کالبدی و عناصر و اجزا، می‌تواند زمینه را برای شکل‌گیری نوع خاصی از سبک زندگی فراهم می‌کند. در بُعد فرهنگی- اجتماعی، معماری بیشترین تأثیر را بر تعاملات اجتماعی، دین محوری و مصرف دارد. در بُعد فردی- زیستی، بیشترین تأثیر معماری بر اوقات فراغت، فعالیت‌های روزمره، تغذیه و ساختار خانوادهٔ مردم است. معماری در بُعد اقتصادی سبک زندگی، نیز بیشترین تأثیر را بر معیشت، شغل و درامدزایی مردم دارد.

واژگان کلیدی

سبک زندگی، الگوهای رفتاری، فراتحلیل، معماری ایران.

* - نویسنده مسئول مکاتبات: m.shafaei@aui.ac.ir

©2024 by the Authours.This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0 license)
https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

۱. مقدمه

سبک زندگی، یکی از مفاهیم نسبتاً جدید در حوزۀ مطالعات فرهنگی و علوم انسانی است و آن را محصول مدرنیته می‌دانند؛ زیرا در جامعۀ سنتی به دلیل هم شکلی شیوۀ زندگی افراد، امکان بروز تمایز و در نتیجه، شکل‌گیری چنین مفهومی وجود نداشت (Majdi, 2010, p. 2). لایۀ بیرونی سبک زندگی در کلیۀ کنش‌های روزمرۀ افراد در زندگی، قابل مشاهده، اندازه گیری و سنجش است و مشتمل بر جنبه‌های ملموس، عینی و مشهود فرهنگ حاکم بر جامعه است (Seyedi & Beiraghi, 2013, pp. 2-3). نحوۀ بروز سبک زندگی از جمله ابعاد و نشانه‌های پیشرفت محسوب می‌شود و سبک زندگی غربی و الگوی مصرف ناصحیح، از آفت‌های اصلی بشریت هستند که به کشور آسیب وارد می‌کنند. «یکی از ابعاد پیشرفت با مفهوم اسلامی، عبارت است از سبک زندگی کردن، رفتار اجتماعی، شیوۀ زیستن - این‌ها عبارۀ اخرای یکدیگر است – این یک بُعد مهم است. ما اگر از منظر معنویت نگاه کنیم – که هدف انسان، رستگاری و فلاح و نجاح است – باید به سبک زندگی اهمیت دهیم. اگر به معنویت و رستگاری معنوی اعتقادی هم نداشته باشیم، برای زندگی راحت، زندگی برخوردار از امنیت روانی و اخلاقی، باز پرداختن به سبک زندگی مهم است. بنابراین مسئله، مسئلۀ اساسی و مهمی است» (Khamenei, 2012). «سبک زندگی بخش حقیقی و اصلی تمدن است؛ مثل مسئلۀ خانواده، سبک ازدواج، نوع مسکن، نوع لباس، الگوی مصرف و...، این‌ها آن بخش‌های اصلی تمدن است، که متن زندگی انسان است» (Khamenei, 2012). سبک زندگی انسان، با عوامل مختلفی همچون عوامل درونی مشتمل بر عقل، اراده، نیت، ایمان، تقوا، تخیل و غیره (Al-Rum/30; Ghiasi, 2014, pp. 64-65; Ghiasi, 2014, pp. 69-70; Shirvani, 2000, p. 97; Razzaghi, 2008, p. 154; Tamimi Amadi, 1987, v1, p. 352)، عوامل زیستی وراثتی (Shoari Nejad, 2013, p. 60, Hilgard, 1999, pp. 429-430; Mesbah et al., 1995, v1, p. 164; Al-Nuh/26-27) و عوامل محیطی (Al-a'raf/58; Makarem Shirazi, 2006, v6, pp. 213; Ahmadi, 2002, p. 81) در ارتباط است. صرف نظر از رویکردهای مختلف، در خصوص نحوۀ تعامل محیط و انسان، محیط پیرامون انسان از جمله مواردی است که می‌تواند بر سبک زندگی وی تأثیر بگذارد. یکی از اشکالات اساسی کشور، بنا به تعبیر رهبر انقلاب، در سبک زندگی مردم است. «عیوب اساسی در سبک زندگی ما است. این دیگر مربوط به مسئولین نیست، مربوط به خود ما و شما، آحاد مردم است. ما در سبک زندگی مشکلاتی داریم. یکی از مشکلات ما، مصرف‌گرایی است؛ یکی از مشکلات ما، اسراف و زیاده‌روی و زیاد خرج کردن است؛ یکی از مشکلات ما رفاه‌طلبیِ افراطی است؛ یکی از مشکلات ما اشرافیگری است. اشرافیگری متأسّفانه از طبقات بالا سرریز می‌شود به طبقات پایین؛ این عیب است، این خطا است، این، ضربه به کشور می‌زند. زیاد مصرف کردن، زیادی خواستن، زیادی خوردن، زیادی خرج کردن، جزو عیوب مهمّ ما است در سبک زندگی‌مان» (Khamenei, 2018). بنابراین، باید هرچه ممکن است محیط زندگی، به گونه‌ای طراحی و ساخته شود که تحقق سبک زندگی مطلوب در آن، راحت‌تر امکان پذیر باشد. پژوهش‌های بی‌شماری نیز با روش‌های مختلف در این زمینه انجام شده که هر کدام به سهم خود گامی در راستای بهبود وضع موجود برداشته و حتی برخی به ارائۀ راهکارهای مختلفی نیز پرداخته‌اند. اما خلأ پژوهشی جامعی که بتواند تصویر کاملی از شرایط کشور ارائه دهد و راهکارهای جامع و عملی برای بهبود وضعیت ارائه کند به شدت احساس می‌شود. به همین دلیل، سئوال اصلی این پژوهش، عبارت است از اینکه با نگاه به مجموعه پژوهش‌های صورت پذیرفته، معماری، چه تأثیری بر سبک زندگی مردم ایران دارد؟ هدف از طرح این مسئله، ایجاد درک صحیح و جامع نسبت به وضعیت کشور، جهت حل مسائل کلان و راهبردی این حوزه از طریق قانونگذاری است.

۲. چارچوب نظری

۲-۱. چیستی سبک زندگی

سبک زندگی، ریشه‌ای لاتین دارد و ترکیبی از دو واژۀ life و style است و به شیوۀ خاص زندگی یک فرد شامل گرایشات و تجارب شخصیتی وی که از دوران کودکی رشد یافته است (webster,s third new international dictionary, 1981)، شیوۀ زیستن یک فرد و طراحی کالایی برای مصرف کننده، هماهنگ با سبک زندگی ایده‌آل و دلخواه (oxford dictionary of English, 1992) و شیوه‌ای از زندگی یا سبک زیستن که گرایش‌ها و ارزش‌های یک فرد یا گروه را منعکس

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

جدول ۱: تعاریف و ویژگی‌های مختلف سبک زندگی از نگاه پژوهشگران

نظریه پرداز	تعریف از سبک زندگی
وبلن (Fazeli, 2007, p 22)	الگوی رفتار جمعی؛ تجلی سازوکار روحی، عادات فکری و رفتار؛ محصول تعلقات طبقاتی.
زیمل (Bocock, 2002, pp. 24-27)	تعین یافته از طریق مصرف.
وبر (Mahdavi-Kani, 2007, p. 53)	روش یا راه زندگی که به سبب سازگاری با نیازهای روانی افراد، به صورت آزادانه برگزیده می‌شود.
آدلر (Ansbacher, 2016)	بیشتر شیوهٔ خاص اداره زندگی است تا ویژگی‌هایی که خود داریم؛ توصیف‌هایی است برای آنکه چه انجام می‌دهیم و چرا انجام می‌دهیم.
گیدنز (Giddens, 1999, p. 120)	مجموعه‌ای نسبتاً جامع از عملکردها که فرد آن‌ها را به‌کار می‌گیرد و نه تنها نیازهای جاری وی را برآورده می‌سازد، بلکه روایت خاصی را نیز که وی برای هویت شخصی خود انتخاب کرده است، در برابر دیگران مجسم می‌سازد.
چنی (Chaney, 2004, p. 22)	هر شیوهٔ متمایز و قابل تشخیص برای زیستن؛ الگوهایی برای کنش، که مردم را از هم متمایز می‌سازد.
بوردیو (Bourdieu, 2014)	مجموعه رفتارهای طبقه‌بندی شده‌ای است که با ذائقه و ترجیحات زیبایی‌شناسی پیوند خورده است. سبک زندگی عادتواره‌ای است که در ساختار عینی جامعه شکل می‌گیرد.

می‌کند (the American heritage dictionary of English, 1992)، اشاره دارد. در فرهنگ‌های لغات عربی نیز معادل‌هایی مانند اسلوب الحیاه، اسلوب العیش، نمط الحیاه و طریقه فی العیش (Majma' al-loghat, 1989) برای سبک زندگی به کار می‌رود. از نگاه جامعه شناسان نیز تعاریف متعددی پیرامون این مفهوم وجود دارد که بخشی از آن‌ها به اختصار در جدول ۱ آمده است.

در مجموع و با توجه به تعاریف موجود، می‌توان سبک زندگی را مجموعه‌ای از الگوهای رفتاری نسبتاً پایدار جهت نیل به هدفی نامید که متأثر از ارزش‌ها و بینش‌های افراد هستند و به صورت عینی و در قالب شیوه‌های مختلف، در متن زندگی تجلی می‌یابند (Faali, 2022, p. 140). حال اگر ارزش‌ها و بینش‌های مؤثر بر سبک زندگی، منبعث از ارزش‌ها و بینش‌های دینی و الهی باشند، می‌توان آن را سبک زندگی دینی تعریف کرد. با این تعریف می‌توان وجه عینی سبک زندگی را مشتمل بر اجزایی دانست که اصلی‌ترین آن‌ها الگوهای رفتاری و شیوه‌های زندگی هستند. الگوی رفتاری، با شیوهٔ رفتاری متفاوت است و هر الگوی رفتاری می‌تواند به شیوه‌های مختلفی به انجام برسد. به‌عنوان مثال، می‌توان به یکی از الگوهای رفتاری پیامبر اکرم (ص) اشاره کرد که در ارتباط با دیگران، نسبت به افرادی که دچار مشکلی بودند یا مرتکب جرمی شده بودند، نقش یک طبیب دلسوز را ایفا می‌کرد (Nahj al-Balagha/Sermon 108; Faali, 2022). البته، شیوه برخورد این طبیب دلسوز با افراد مختلف، بسته به شرایط هر فرد، متفاوت است. برای مثال، برخورد ایشان با یک سارق، متفاوت از برخوردشان با یک فرد معتاد، خواهد بود.

۲-۲. رویکردهای مختلف ارتباط انسان با محیط

در خصوص ارتباط انسان و محیط، رویکردهای مختلفی وجود دارد که می‌توان به جبرگرایی، احتمال‌گرایی، امکان‌گرایی و اختیارگرایی اشاره کرد. در جبرگرایی سیطرهٔ کامل محیط بر رفتار انسان مورد نظر است و محیط به عنوان عاملی با تأثیر قطعی بر رفتار منظور شده است. در احتمال‌گرایی، پژوهشگران، علاوه بر در نظر گرفتن ارتباط رفتار و محیط و

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

تأثیر محیط بر رفتار، به متغیر دیگری نیز توجه دارند که عدم قطعیت رفتار انسان است. رویکرد امکان‌گرایی معتقد است، محیط، مجموعه‌ای از فرصت‌ها و محدودیت‌ها را برای انسان فراهم می‌کند و انسان ممکن است با عنایت به استعدادها، انگیزه‌ها و ارزش‌های فردی خود، در چارچوب فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که محیط برای او به‌وجود آورده است، رفتار خاصی را انجام بدهد. در رویکرد اختیارگرایی نیز محیط هیچ تأثیری در رفتار انسان ندارد و انسان کاملاً آزادانه و بنا بر اختیار خود رفتار می‌کند (Lang, 2009, p. 114). از بین کلیه رویکردها، رویکرد امکان‌گرایی متأخرتر از سایر رویکردها است و با مبانی دینی اسلام نیز سازگاری بیشتری دارد. زیرا در آیهٔ ۳ سورهٔ انسان آمده است «إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَ إِمَّا كَفُورًا»؛ که بیانگر این امر است که خداوند متعال بستر مناسب را برای انسان فراهم کرده‌است و انسان‌ها می‌توانند مسیر شقاوت یا سعادت را برگزینند.

۳. پیشینه تحقیق

تحقیقات بی‌شماری در حوزهٔ ارتباط معماری و سبک زندگی انجام شده که عنوان و مسئلهٔ اصلی آن‌ها در جدول ۲ ذکر شده است. به دلیل این‌که محتوای آن‌ها، و خلأهای موجود، جزء به جزء در بخش یافته‌های تحقیق مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته‌اند، از ذکر جزئیات بیشتر در خصوص آن‌ها در این بخش خودداری می‌شود و تنها به معرفی اجمالی آن‌ها پرداخته خواهد شد.

جدول ۲: پیشینهٔ پژوهش‌های حوزه معماری و سبک زندگی

شماره	عنوان پژوهش	مساله اصلی	نویسندگان
۱	بررسی تأثیر سبک زندگی در طراحی مسکن معاصر شیراز	چگونگی تأثیر تغییرات سبک زندگی بر طراحی مسکن در شهر شیراز	نامیان و همکاران (namian et al., 2021)
۲	داده کاوی هندسی و گرامر شکلی رابطهٔ ساختار فضایی مسکن و سبک زندگی اسلامی	شناخت و معرفی شاخصه‌های اصلی شکل دهنده ساختار مسکن ایرانی مبتنی بر سبک زندگی ایرانی- اسلامی	احمدی و همکاران (Ahmadi et al., 2021)
۳	تحلیل اثرگذاری تغییرات سبک زندگی بر الگوی مسکن روستایی (مطالعه موردی: روستای کندوان)	تأثیر تغییرات سبک زندگی بر الگوی مسکن روستایی	باختر و ابی‌زاده (Bakhtar & Abizade, 2022)
۴	بررسی تأثیرپذیری الگوی مسکن روستایی از سبک زندگی روستاییان در شهرستان نکا	تأثیر تغییرات سبک زندگی بر الگوی مسکن روستایی	عنابستانی و همکاران (Anabestani et al., 2018)
۵	تحلیل مکان‌یابی ریزفضاهای مسکن معاصر ایرانی مبتنی بر سبک زندگی اسلامی	ارائه مکان‌یابی ریز فضاهای مسکونی متناسب با سبک زندگی اسلامی	رئیسی (Raeisi, 2017)
۶	بررسی اثرات سبک زندگی بر هویت کالبدی مسکن در نواحی روستایی	بررسی اثرات سبک زندگی بر هویت کالبدی مسکن روستایی	محمدی یگانه و همکاران (Mohamadi yeganeh et al., 2021)
۷	بررسی الزامات کارکردی طراحی مسکن متناسب با تغییر سبک زندگی در دوران بیماری‌های دنیاگیر	تأثیر شیوع بیماری‌های همه‌گیر بر سبک زندگی و فضای داخلی خانه	کشتکار قلاتی و همکاران (Keshtkar Ghalati et al., 2022)
۸	بررسی رابطهٔ بین سبک زندگی و نظام اشیای خانگی از دیدگاه بوردیو در مسکن معاصر (مطالعه موردی: زوج‌های جوان منطقه دو شهر قزوین)	بررسی چگونگی تأثیر سبک زندگی بر نظام اشیای خانگی از نگاه بوردیو	ایازی و همکاران (Ayazi et al., 2020)
۹	بررسی تأثیر سبک زندگی در سازمان فضایی معماری مسکونی در ایران (نمونه مورد مطالعه: آشپزخانه حد فاصل سال‌های ۱۳۰۴ تا ۱۳۵۷ ه . ش)	بررسی تأثیر سبک زندگی بر ویژگی‌های معماری و سازماندهی فضایی آشپزخانه	کامی شیرازی و همکاران ۱۳۹۷ (KamiShirazi et al., 2018)

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

شماره	عنوان پژوهش	مساله اصلی	نویسندگان
۱۰	بررسی تأثیر متقابل سبک زندگی و مسکن و بازتاب آن در فضای داخلی (مورد مطالعه، خانه‌های ارامنه در محله نارمک تهران)	تأثیرات سبک زندگی جمعی و فردی ارامنه بر محله، ساختار کالبدی خانه، چیدمان داخلی و روش استفاده از فضاها	باباخانی و همکاران (Babakhani et al., 2021)
۱۱	بررسی رابطهٔ میان سبک زندگی و مسکن ایرانی با تکیه بر نظریهٔ «جامعهٔ کوتاه‌مدت» و نظریهٔ «راهبرد و سیاست سرزمینی جامعهٔ ایران»	تأثیرگذاری فردیت بر سبک زندگی و تأثیر آن بر کالبد معماری	شصتی و فلامکی (Shasti & Falamaki, 2014)
۱۲	الگوی اولویت‌بندی اجزای مسکن بر اساس سبک زندگی ساکنان	شناخت اولویت‌های بخش‌های مختلف مسکن بر اساس انتظارات و نیازهای پرسنل جوان نیروهای مسلح	اسدی محل چالی (Asadi Mahal Chali, 2021)
۱۳	مفهوم‌سازی و حقیقت‌یابی رسالت «سبک زندگی اسلامی»	مفهوم‌سازی رسالت سبک زندگی اسلامی به‌عنوان ظرف شکل دهنده به مسکن ایرانی- اسلامی	خصم‌افکن‌نظام و تقوایی (Khasm Afkan Nezam & Taghvaei, 2020)
۱۴	هستی‌شناسی معماری خانه ایرانی با توجه به سبک زندگی دینی (پژوهش موردی: مفهوم خلوت در مسکن طلاب شهر قم)	بررسی تأثیر سبک زندگی دینی در هستی‌شناسی معماری خانه ایرانی	حق‌پرست و همکاران (Haghparast et al., 2021)
۱۵	تأثیر نوگرایی سبک زندگی در معماری خانه‌های دورهٔ پهلوی اول، شهر همدان	میزان اثربخشی نوگرایی سبک زندگی مردم شهر همدان در دورهٔ پهلوی اول بر عرصهٔ معماری خانه‌ها	ابراهیمی و همکاران (Ebrahimi et al., 2017)
۱۶	بازتاب فرهنگ غرب در تحول سبک زندگی و معماری خانه‌های اواخر قاجار شهر همدان	میزان اثربخشی فرهنگ غرب در سبک زندگی مردم شهر همدان در اواخر قاجار و به تبع آن، میزان تأثیرگذاری آن در عرصهٔ معماری خانه‌ها	ابراهیمی و همکاران (Ebrahimi et al., 2017)
۱۷	خوانش پیوند سازمان فضایی خانه و شیوهٔ زندگی در معماری بومی (مطالعه موردی: شهر بشرویه)	فهم چگونگی اثربخشی شیوهٔ زندگی و آداب رفتاری ناشی از آن بر شکل‌گیری فرم و سازمان فضایی خانه‌های بومی	مداحی و معماریان (Madahi & Memarian, 2018)
۱۸	بررسی ارتباط عوامل مؤثر بر سبک زندگی و کالبد خانه معاصر در شهر مشهد	شناخت عوامل مؤثر بر سبک زندگی و ارتباط آن با کالبد خانه‌های معاصر شهر مشهد	علی‌پور و همکاران (Alipour et al., 2020)
۱۹	بازتاب تحولات سبک زندگی در معماری خانه‌های طبقات شغلی شرکت شهرهای نفتی ایران قبل از دههٔ پنجاه (نمونه موردی: شرکت‌شهر آبادان)	به تصویر کشیدن تحولات سبک زندگی در شرکت‌شهرهای نفتی و تأثیرات آن بر معماری	یونسی و همکاران (Younesi et al., 2023)
۲۰	تأثیر سبک زندگی نوگرا بر چگونگی محرمیت در خانه‌های برونگرای دورهٔ پهلوی اول، شهر تهران	بررسی ویژگی محرمیت فضای خانه‌های برونگرای تهران، تحت‌تأثیر سبک زندگی مدرنیستی پهلوی اول	شیخ اکبری و همکاران (Sheikhakbari et al., 2022)
۲۱	تحلیل تأثیر سبک زندگی نوگرا بر پیوستگی فضایی خانه‌های برونگرا دورهٔ پهلوی دوم تهران	چگونگی تأثیر مؤلفه‌های نوگرایی سبک زندگی در پیوستگی فضایی معماری خانه‌های تهران در پهلوی دوم	شیخ اکبری و همکاران (Sheikhakbari et al., 2024)
۲۲	انسان‌شناسی فضای خانه: بازخوانی الگوی کالبدی خانه‌های پهلوی دوم آذربایجان براساس سبک‌زندگی ساکنین (مطالعه موردی: ملکان، بناب و مراغه)	شناخت الگوهای کالبدی مرتبط با شیوهٔ زندگی	عباسی ملکی و همکاران (Abbasi Maleki et al., 2022)
۲۳	بازتاب جنسیت و سبک زندگی در خانه‌های دوره قاجار اردبیل	چگونگی تأثیر موضوع جنسیت در طراحی و ساخت خانه‌های قاجاری اردبیل	محمدزاده و همکاران (Mohammadzadeh et al., 2022)
۲۴	قرائت سبک زندگی قرآنی در طراحی مسکن سنتی دزفول	بررسی نقش آموزه‌های قرآنی در چگونگی پیکربندی مسکن سنتی	ورمقانی (Varmaghani, 2022)

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

شماره	عنوان پژوهش	مساله اصلی	نویسندگان
۲۵	تأثیر سبک زندگی بر روابط فضایی خانه‌های اعیان‌نشین دورهٔ قاجار در مازندران	بررسی اثربخشی سبک زندگی مردم طبقه اعیان مازندران در دورهٔ قاجار بر عرصه‌ها و روابط فضایی خانه‌های محل سکونتشان	مهری و همکاران (Mehri et al., 2021)
۲۶	تأثیر شیوهٔ زندگی بر سازمان فضایی خانه (مطالعه موردی: شهرستان کرمان)	یافتن سیر تغییر سازمان فضایی خانه‌های کرمان از طریق مطالعه سیر تحول سبک زندگی	یزدان‌فر و فاریابی (Yazdanfar & Farya-bi, 2021)
۲۷	روابط متقابل شیوه زندگی و سازمان فضایی خانه در شهر رشت (عصر قاجار تا دوره معاصر)	بررسی تغییرات کالبدی و شیوه زندگی و تأثیر متقابل آن‌ها در خانه‌های شهر رشت از دورهٔ قاجار تا امروز	مرتاض‌هجری و همکاران (Mortaz Hejri et al., 2022)
۲۸	تغییرات شیوه زندگی و الگوی کالبدی خانه و تأثیرات متقابل آن‌ها از دوران زندیه تا امروز (مطالعه موردی: شهرستان مراغه)	تأثیر شیوهٔ زندگی بر الگوی کالبدی مسکن	یزدان‌فر و ناصردوست (Yazdanfar & Na-serdoost, 2019)
۲۹	تأثیرات شیوهٔ زندگی زنان قوم لر بر تعریف عرصه‌های خصوصی و جمعی در خانه‌های تاریخی- قاجاری خرم‌آباد	ارتباط میان شیوهٔ زندگی زنان شهر خرم‌آباد با چگونگی تعریف عرصه‌های خصوصی و جمعی در خانه‌های تاریخی-قاجاری خرم آباد	هادی‌پور مرادی و همکاران (Hadipour Moradi et al., 2024)
۳۰	شیوه زندگی و کالبد خانه، نمونه موردی: خانه‌های پلکانی پاوه	ارتباط شیوه زندگی و تغییرات کالبدی در خانه‌های پلکانی پاوه	کرمی و همکاران (Karami et al., 2022)
۳۱	بررسی ارتباط سازمان فضایی و شیوهٔ زندگی در خانه‌های حیاط‌دار دههٔ پنجاه تا نود شهر ایلام	شناخت علل شکل‌گیری فضای داخلی خانه‌ها با بررسی شیوهٔ زندگی ساکنین آن‌ها	مرادبیگی و همکاران (Morad-beigi et al., 2023)
۳۲	بررسی مشخصه‌های معماری مسکن بر اساس معیارهای فرهنگ و سبک زندگی: یک رویکرد تطبیقی از معماری سنتی و مدرن	یافتن روابط مشخصه‌های معماری مسکن بر اساس معیارهای فرهنگ و سبک زندگی	رسول‌زاده اقدم و همکاران (Rasoulzadeh aghdam et al., 2016)
۳۳	تبیین تأثیر معماری دسترسی‌های عمودی مجتمع‌های مسکونی بر سبک زندگی پایدار ساکنان	تأثیر معماری دسترسی‌های عمودی مجتمع‌های مسکونی بر سبک زندگی پایدار ساکنان	ارزاقی و همکاران (Arzaghi et al., 2020)
۳۴	تحلیلی بر بازنمود سبک زندگی اسلامی- ایرانی در معماری مجتمع‌های مسکونی (مورد مطالعه: نشیمن و پذیرایی در مجتمع‌های مسکونی شهر تبریز)	تبیین نسبت میان سبک زندگی اسلامی ایرانی و معماری مسکن	نعیمی طرئی (Naeimi Taraei, 2021)
۳۵	تحلیلی میان‌رشته‌ای بر تعارضات معماری مسکن آپارتمانی با سبک زندگی اسلامی با استناد به آموزه‌های نقلی	تحلیل معماری مسکن آپارتمانی از منظر سبک زندگی اسلامی	رئیسی (Raeesi, 2020)
۳۶	تحلیل تأثیرات اقتصاد لیبرال سرمایه‌داری بر افول سبک زندگی اسلامی در معماری و شهرسازی معاصر ایران	بررسی چیستی تأثیرات نظام اقتصادی لیبرال سرمایه‌داری بر فرایند افول سبک زندگی اسلامی در تحولات کالبدی فضایی معاصر ایران	رئیسی (Raisi, 2021)
۳۷	خوانش تأثیر ساختار خانه بر سبک زندگی ایرانی - اسلامی در گذر زمان (نمونه موردی: شهر کاشان)	بررسی اثر خانه بر دوری یا نزدیکی ساکنان از ابعاد زندگی ایرانی- اسلامی	فلاح‌فر و رئیسی (Falahfar & Reisi, 2022)
۳۸	سبک زندگی اخلاقی در تعامل با قابلیّت‌های محیط در محلات سنتی ایران (مورد مطالعه: محلهِ تاریخی عزب دفتریلر تبریز)	شناسایی و ارتباط قابلیت‌های محیط و ساحاتِ وجودی انسانی در جهت دستیابی به سبک زندگی اَخلاقی	قره‌بگلو و همکاران (Gharehbaglou et al., 2020)
۳۹	بررسی تأثیر تغییرات نظام فضایی خانه‌های مشهد بر سبک زندگی معاصر	بررسی تأثیر تغییرات ناشی از سبک زندگی بر انتظام فضایی خانه‌های مشهد	هندو و همکاران (Hendou et al., 2021)

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

شماره	عنوان پژوهش	مساله اصلی	نویسندگان
۴۰	بررسی تطبیقی سبک زندگی ساکنان بافت قدیم و جدید در شهر کاشان	بررسی سبک زندگی ساکنان بافت قدیم و جدید شهر کاشان	نیازی و روحی (Niazi & Rouhi, 2016)
۴۱	تأثیر تفاوت‌های کالبدی خانه سنتی و خانه شرکتی آبادان بر سبک زندگی ساکنان (مطالعه موردی: خانه‌های سنتی و شرکتی آبادان در سالهای ۱۲۹۰ تا ۱۳۵۷ شمسی)	تأثیر تفاوت کالبدی خانه‌های سنتی و شرکتی بر مؤلفه‌های سبک زندگی ساکنین	معتقدی و همکاران (Motaghedi et al., 2021)
۴۲	سنجش میزان محرمیت خانه‌ها در راستای سبک زندگی اسلامی- ایرانی (مطالعه موردی: بافت قدیم و جدید شهر یزد)	سنجش میزان محرمیت در خانه‌های بافت قدیم و جدید شهر یزد و مقایسه تطبیقی آن‌ها	حکمت‌نیا (Hekmatnia, 2018)
۴۳	کارکرد تربیتی حسینیه‌ها در ترویج و تداوم سبک زندگی شیعی (مورد پژوهی: حسینیه‌های شهر کاشان)	کشف ابعاد تربیتی متجلی در فضای حسینیه	عطایی همدانی و نوذری فردوسیه (Ataee Hamedani & Nozari Ferdowsieh, 2022)
۴۴	روند تغییرات فرهنگ و شیوهٔ زندگی زن و خانواده ایرانی در خانه‌های سنتی و مدرن (مورد مطالعه: شهر اردبیل)	آشنایی با روند تغییرات فرهنگ و شیوه زندگی زن و خانواده ایرانی در خانه‌های سنتی دوره قاجاریه، پهلوی و مدرن	داداشی و همکاران (Dadashi et al., 2023)
۴۵	بررسی مفهوم ارزش فضایی در خانه‌های سنتی ایران بر اساس دو عامل شیوهٔ زندگی و تفاوت فضا (نمونه موردی: خانه افشاریان شیراز)	بررسی مفهوم ارزش فضایی در خانه‌های سنتی ایران که به واسطه تنوع فعالیتی در فضاهای متعدد آن، حائز ارزش‌های متنوع و متفاوتی هستند.	تقی‌پور و همکاران (Taghipour et al., 2023)

٤. روش تحقیق

این پژوهش از نظر هدف، کاربردی، از نظر رویکرد، کیفی و روش آن توصیفی- فراتحلیل است. فراتحلیل، یکی از روش‌های تحقیقات توصیفی است که به دنبال بررسی نظام‌مند تحقیقات پیشین است. در این نوع تحقیقات، یافته‌های پژوهش‌های پیشین، با کمک رویکردهای آماری، تحلیل و یکپارچه‌سازی می‌شوند. این تحقیقات زمانی صورت می‌پذیرند که چند مطالعه علمی وجود داشته باشد که همگی بر حسب یک هدف یا بررسی وجود یک اثر (در اینجا، ارتباط معماری و سبک زندگی) انجام شده باشد (Zahedi & Mohamadi, 2005, p. 55). در چنین شرایطی، پژوهشگر می‌کوشد تا نتایج و همچنین خطای احتمالی آن تحقیقات را با یکدیگر مقایسه کند و نتیجهٔ جدیدی را به عنوان برآیند نتایج قدیم، ارائه کند. فراتحلیل کیفی بر خلاف فراتحلیل کمّی، بیشتر از آمارهای توصیفی استفاده می‌کند و تعیین فراوانی و درصد آن، از ارکان مهم اینگونه تحقیقات محسوب می‌شود (Kermani et al., 2018, p. 41). جامعهٔ آماری این تحقیق، کلیهٔ پژوهش‌هایی است که در بازهٔ ده ساله ۱۳۹۳-۱۴۰۲، در ایران انجام شده است. جامعهٔ آماری این تحقیق، شامل ۴۵ مقالهٔ پژوهشی است که با جست‌وجو در سایت اینترنتی کلیهٔ نشریات پژوهشی مصوب (در دو حوزهٔ هنر- معماری و علوم انسانی) موجود در پرتال نشریات علمی وزارت علوم، پایگاه اطلاعات علمی SID، مگیران، نورمگز و گوگل اسکالر استخراج شده‌اند. به منظور پوشش جامع تمامی پژوهش‌های مرتبط، کلیدواژه‌های جست‌وجو به صورت واگرا انتخاب شده‌اند و شامل موارد زیر هستند: «سبک زندگی»، «شیوه‌زندگی»، «زندگی»، «معماری+سبک‌زندگی»، «معماری+شیوه‌زندگی»، «معماری+زندگی» و «زندگی+شهر»، «فرهنگ+معماری» و «رفتار+معماری». با جست و جوی انجام شده، بالغ بر ۱۵۰ مقاله شناسایی شد، که پس از عبور از برخی فیلترها، ۴۵ مقاله که ارتباط موضوعی بیشتری با محور تحقیق داشتند، برگزیده و بررسی شدند. مسئلهٔ پژوهش و تعریف متغیرهای مورد آزمون در فراتحلیل، تعیین کننده معیار این گزینش‌ها هستند (Nasrollahi et al., 2014, p 303). از جمله این معیارها می‌توان به مطرح شدن جزئیات روش‌شناختی مرتبط با متغیرهای مورد بررسی در فراتحلیل، ذکرشدن ابزارهای گردآوری داده‌ها و نمونه‌گیری و عرضهٔ کافی نتایج، اشاره کرد. کیفیت مطالعات وارد شده به فراتحلیل نیز از نظر اعتبار ناشر مقاله، تخصص

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

نویسندگان، نوع مدرک، اندازه نمونه، طرز نمونه‌گیری، روایی و پایایی ابزارهای به کاررفته در آن‌ها و غیره مورد بررسی قرار می‌گیرد. همچنین کیفیت این مطالعات توسط دو ارزیاب مستقل بررسی شدند تا از سوگیری احتمالی اجتناب شود. در بررسی کیفیت مطالعات، دو عامل روایی درونی (درستی روش پژوهش و نبود سوگیری) و روایی بیرونی (قابلیت تعمیم‌پذیری و درستی نتایج) بسیار حائز اهمیت هستند.

۵. یافته‌ها

۵-۱. زمان انتشار پژوهش‌ها

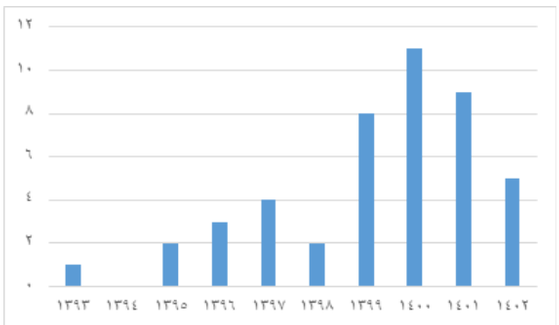
مطابق نمودار ۱، بازهٔ زمانی تحقیقات انجام شده، بین سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۴۰۲ است. از نظر فراوانی، انجام پژوهش‌ها، سال ۱۴۰۰ با ۱۱ عنوان مقاله (۲۵ درصد کل مقالات)، بیشترین سهم را به خود اختصاص داده است. پس از آن نیز در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۱، هر کدام ۹ عنوان مقاله (۲۰ درصد کل مقالات) به چاپ رسیده است.

۵-۲. روش پژوهش‌ها

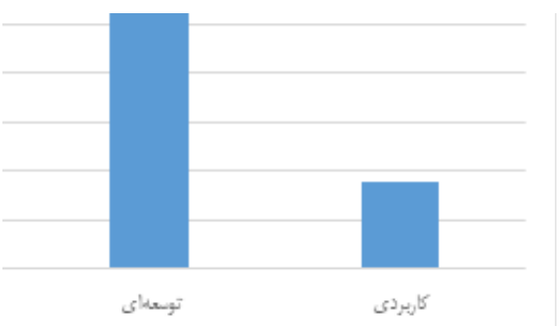
پژوهش‌ها از نظر هدف، در سه دستهٔ بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای قابل بررسی هستند که برخی از پژوهشگران، پژوهش‌های توسعه‌ای را نیز ذیل کاربردی تعریف می‌کنند (Hafeznia, 2007). همانگونه که در نمودار ۲ مشخص است، بیشترِ پژوهش‌های صورت پذیرفته (۳۴ عنوان مقاله، معادل ۷۵ درصد کل مقالات)، توسعه‌ای هستند. ۹ مقاله (۲۰ درصد کل مقالات) کاربردی هستند و ۲ مقاله (۵ درصد کل مقالات) نیز در زمرهٔ تحقیقات بنیادی قرار می‌گیرند.

پژوهش‌ها از نظر روش در چهار دستهٔ تاریخی، توصیفی، همبستگی و علّی قابل دسته‌بندی هستند (Hafeznia, 2007). طبق نمودار ۳، ۳۰ عنوان مقاله (۶۶ درصد کل مقالات) از پژوهش‌های انجام‌شده در حوزهٔ معماری و سبک زندگی از حیث روش، از قواعد روش‌های توصیفی پیروی می‌کنند. ۹ مقاله (۲۰ درصد) تاریخی و بقیه آن‌ها همبستگی هستند.

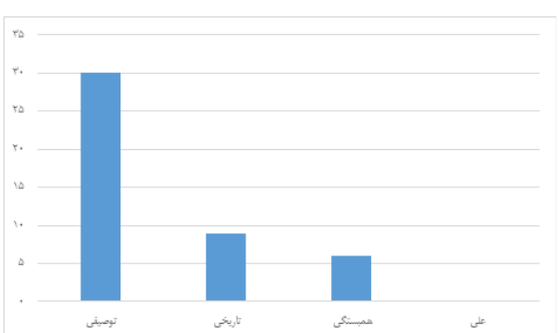
مطابق نمودار ۴، از نظر رویکرد پژوهش، بیشتر پژوهش‌های انجام‌شده (۳۰ عنوان مقاله، معادل ۶۶ درصد کل مقالات) کیفی هستند. در مجموع از کل مقالات، ۱۰ مقاله (۲۲ درصد کل مقالات) کمّی و ۵ مقاله با رویکرد آمیخته به انجام رسیده‌اند.

نمودار ۱: زمان انتشار پژوهش‌های حوزهٔ معماری و سبک زندگی در ده سال اخیر.

نمودار ۲: انواع پژوهش‌های صورت پذیرفته در حوزهٔ معماری و سبک زندگی از نظر هدف.

نمودار ۳: روش پژوهش‌های صورت پذیرفته در حوزهٔ معماری و سبک زندگی

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

۵-۳ رشتهٔ دانشگاهی پژوهشگران

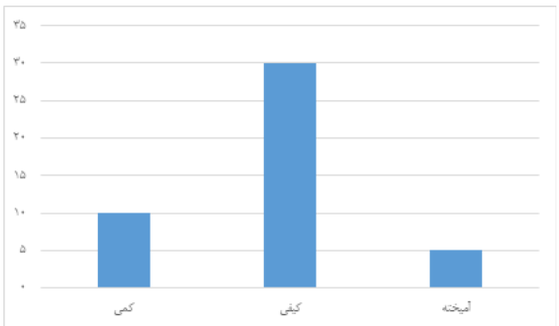
مجموع نویسندگان ۴۵ مقالهٔ بررسی شده در این پژوهش، از ۴ رشتهٔ دانشگاهی بوده‌اند. طبق نمودار ۵، محققان معماری با ۸۶ درصد، و پس از آن پژهشگران جغرافیا با ۸ درصد، محققان جامعه شناسی و شهرسازی نیز هر یک با ۳ درصد، بیشترین سهم را در پژوهش‌های این حوزه به خود اختصاص داده‌اند.

۵-٤. وسعت تحقیق

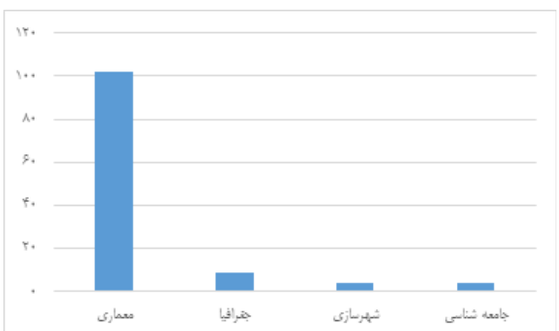
همانگونه که در نمودار ۶ نیز مشخص است، اکثر پژوهش‌های صورت پذیرفته از نظر مقیاس و وسعت تحقیق، در طیف میانی قرار می‌گیرند. یعنی بیشتر این پژوهش‌ها یا به بررسی مراکز استان‌ها (تهران و مراکز سایر استان‌ها) پرداخته‌اند (۲۳ پژوهش، معادل ۵۱ درصد مجموع پژوهش‌ها) و یا در سطح شهرستان‌ها به انجام رسیده‌اند (۱۱ پژوهش معادل ۲۴ درصد پژوهش‌ها). برخی از مراکز استان‌ها یا شهرستان‌ها نیز در چندین پژوهش مورد بررسی قرار گرفته‌اند. ۶ پژوهش در سطح ملی به ارائه نتایج خود پرداخته‌اند و ۴ پژوهش هم در سطح محلات و روستاها به انجام رسیده است.

۵-۵. متغیرهای معماری تأثیرگذار بر سبک زندگی

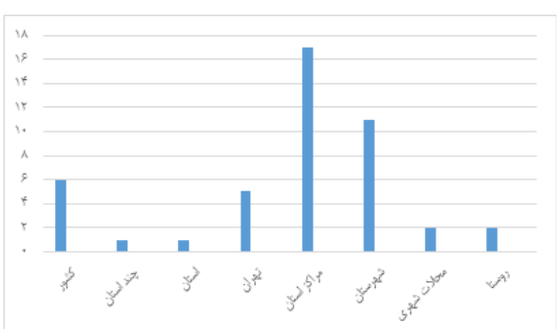
تمرکز بخش زیادی از این پژوهش‌ها در حوزهٔ معماری، معطوف به روابط فضایی در معماری است (نمودار ۷). این متغیر، در مجموع ۲۹ بار (۳۴ درصد کل) مورد بررسی قرار گرفته است. عملکرد ریزفضاها با ۱۹ بار (۲۲ درصد کل) بررسی در مرتبهٔ بعدی قرار دارد. ویژگی‌های کالبدی با ۱۵ بار (۱۸ درصد کل) و در نهایت، عناصر و اجزای معماری با ۸ بار (۱۰ درصد کل) بررسی در مراتب بعدی قرار می‌گیرند.

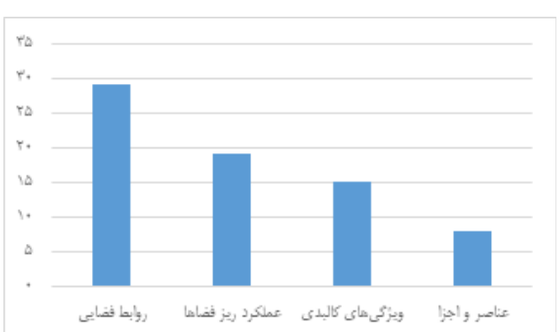
نمودار ۴: رویکرد پژوهش‌های صورت پذیرفته در حوزهٔ معماری و سبک زندگی

نمودار ۵: رشته دانشگاهی پژوهشگران حوزهٔ معماری و سبک زندگی

نمودار ۶: وسعت تحقیقات صورت پذیرفته در حوزهٔ معماری و سبک زندگی

نمودار ۷: متغیرهای معماری مؤثر بر سبک زندگی از نگاه پژوهش‌های صورت پذیرفته

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

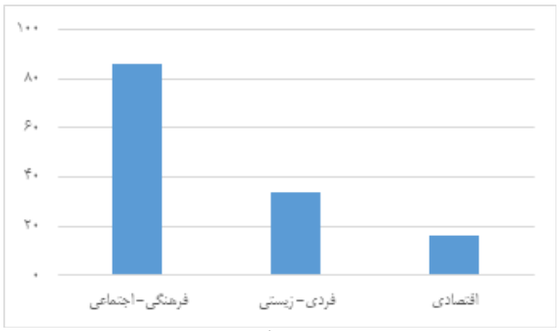
۵-٦. متغیرها و مؤلفه‌های سبک زندگی متأثر از معماری

متغیرهای سبک زندگی مرتبط با معماری، در مجموع در سه دسته اقتصادی، فرهنگی- اجتماعی و فردی- زیستی قابل بررسی و تجمیع هستند (نمودار ۸). در این بین و به ترتیب، متغیر "فرهنگی -اجتماعی" با ۸۶ مؤلفه (۶۳ درصد از مجموع مولفه‌ها)، متغیر "فردی- زیستی" با ۳۴ مؤلفه (۲۵ درصد از مجموع مؤلفه‌ها) و متغیر "اقتصادی" با ۱۶ مؤلفه (۱۲ درصد کل مؤلفه‌ها)، مهم‌ترین متغیرها در مقولهٔ ارتباط سبک زندگی و معماری محسوب می‌شوند.

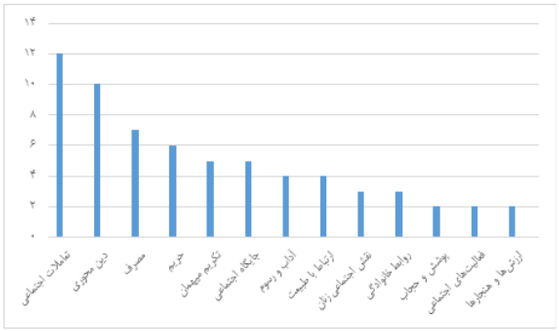
در بین مؤلفه‌های فرهنگی- اجتماعی (نمودار ۹)، "تعاملات اجتماعی" با ۱۲ تکرار (۱۴ درصد)، "دین محوری" با ۱۰ تکرار (۱۲ درصد)، "مصرف" با ۷ تکرار (۸ درصد)، "حریم" با ۶ تکرار (۷ درصد)، "تکریم میهمان" با ۵ تکرار (۶ درصد)، "جایگاه اجتماعی" با ۵ تکرار (۶ درصد)، "آداب و رسوم" با ۴ تکرار (۵ درصد)، "ارتباط با طبیعت" با ۴ تکرار (۵ درصد)، "نقش اجتماعی زنان" با ۳ تکرار (۳ درصد)، "روابط خانوادگی" با ۳ تکرار (۳ درصد)، "پوشش و حجاب" با ۲ تکرار (۲ درصد)، "فعالیت‌های اجتماعی" با ۲ تکرار (۲ درصد) و "ارزش‌ها و هنجارها" نیز با ۲ تکرار (۲ درصد)، پرکاربردترین مؤلفه‌ها قلمداد می‌شوند.

در بین مؤلفه‌های اقتصادی (نمودار ۱۰)، "معیشت" با ۴ بار تکرار (۲۵ درصد)، "شغل" با ۴ بار تکرار (۲۵ درصد) و "درآمدزایی" با ۳ بار تکرار (۱۹ درصد)، پرکاربردترین مؤلفه‌ها به شمار می‌روند.

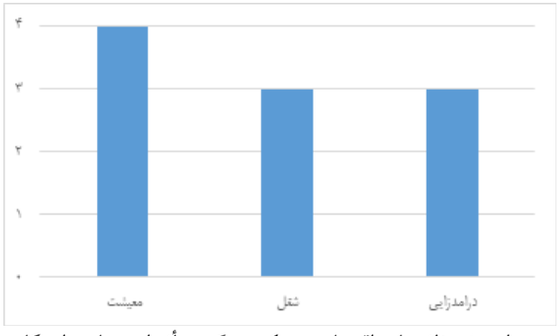
در بین مؤلفه‌های فردی- زیستی (نمودار ۱۱)، "اوقات فراغت" با ۸ بار تکرار (۲۴ درصد)، "فعالیت‌های روزمره" با ۵ بار تکرار (۱۵ درصد)، "تغذیه" با ۳ بار تکرار (۹ درصد)، "ساختار خانواده" با ۳ بار تکرار (۹ درصد) و "تأمین نیازها"، با ۲ بار تکرار (۶ درصد)، از مهم‌ترین مؤلفه‌ها محسوب می‌شوند

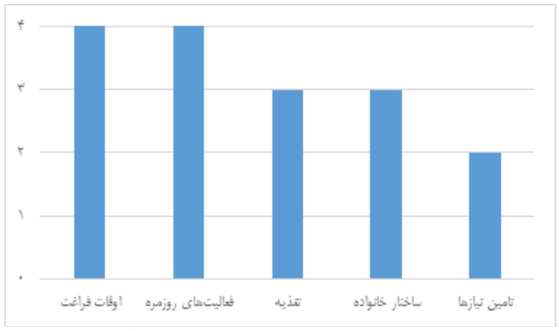
نمودار ۸: متغیرهای سبک زندگی متأثر از معماری از نگاه پژوهش‌های صورت پذیرفته

نمودار ۹: مؤلفه‌های فرهنگی- اجتماعی سبک زندگی متاثر از معماری از نگاه پژوهش‌های صورت پذیرفته

نمودار ۱۰: مؤلفه‌های اقتصادی سبک زندگی متأثر از معماری از نگاه پژوهش‌های صورت پذیرفته

نمودار ۱۱: مؤلفه‌های فردی- زیستی سبک زندگی متأثر از معماری از نگاه پژوهش‌های صورت پذیرفته

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

٦. تحلیل یافته‌ها

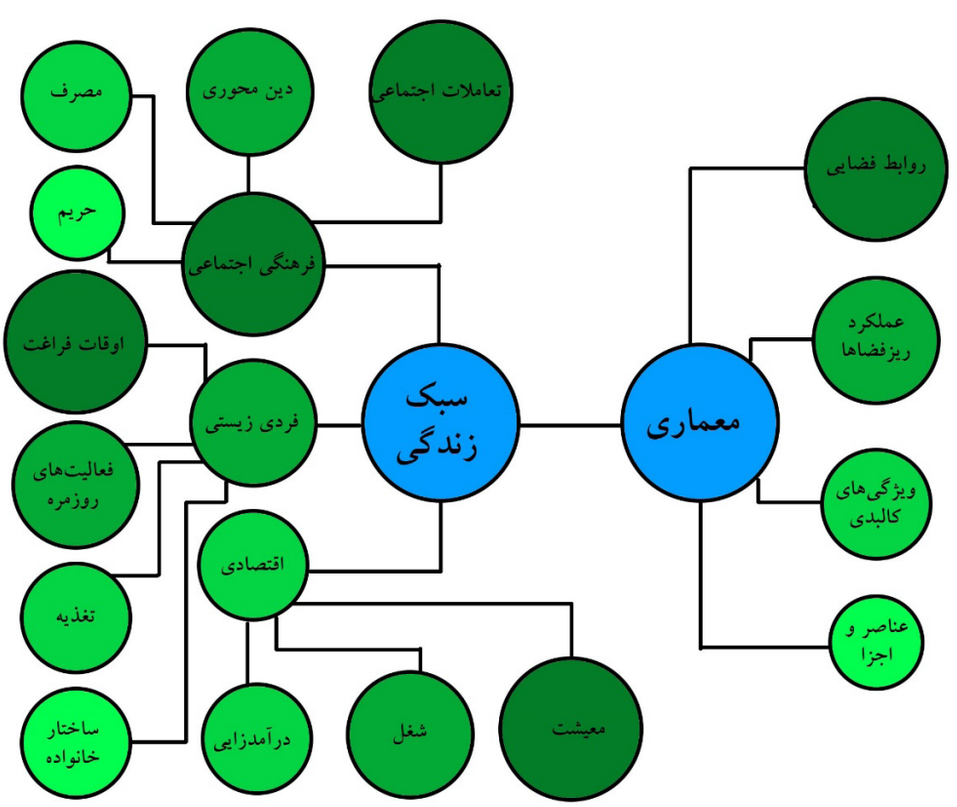
از سال ۱۳۹۳ تا سال ۱۴۰۰ تعداد پژوهش‌های صورت پذیرفته در حوزهٔ معماری و سبک زندگی، با ریتم نسبتاً منظمی، سیر صعودی دارند و از سال ۱۴۰۰ به بعد، وارد روند نزولی شده‌اند. با توجه به اهمیت این موضوع، لازم است اقداماتی صورت گیرد تا پژوهش در این حوزه مجدداً رونق یابد و جایگاه شایسته خود را در مطالعات معماری پیدا کند. اینکه بخش زیادی از پژوهش‌های انجام شده در این موضوع از نظر هدف توسعه‌ای هستند، نشانگر این است که بیشتر پژوهش‌های موجود در حوزهٔ معماری و سبک زندگی در کشور، به ارائهٔ برنامه و دستورالعمل‌های متنوع برای حل موضوعات این حوزه اختصاص داشته‌است. با این‌حال به نظر می‌رسد در جایی که لازم است از این راه‌حل‌ها استفاده شود و راه‌حل‌ها وجه کاربردی پیدا کنند با ضعف مواجه بوده و لازم است تحقیقات کاربردی متناظر با هر یک از تحقیقات توسعه‌ای به سرانجام برسند. عدم پیوند نظریه و عمل که یکی از چالش‌های اساسی پژوهش در بسیاری از حوزه‌های کشور است، نشان‌دهندهٔ شکاف موجود بین تولید دانش و کاربرد آن در عمل است. در حوزهٔ تحقیقات بنیادین نیز خلأهایی به چشم می‌خورد که با توجه به شرایط بومی و جغرافیای انسانی کشور، انجام تحقیقاتی در این حوزه، ضروری به نظر می‌رسد این مطالعات می‌توانند به عنوان زیرساخت‌های لازم برای انجام پژوهش‌های کاربردی‌تر عمل کنند. از منظر روش تحقیق، پژوهش‌های علّی (همچنین تحقیقات همبستگی که تا حدودی هم راستا با تحقیقات علی است) که به شناخت علل و دلایل تأثیرگذاری معماری بر سبک زندگی یا بالعکس می‌پردازند، در این حوزه بسیار محدود هستند. بنابراین، ضروری است تا با انجام مطالعاتی در این جهت، از سطح توصیف شرایط موجود فراتر رفت و به شناخت عمیق‌تر از مکانیزم‌های این تأثیر متقابل دست یافت. عمدهٔ تحقیقات با رویکرد کیفی انجام گرفته‌اند که با توجه به جغرافیای معماری و انسانی خاص ایران، نسبت به سایر مناطق جهان و پیچیدگی‌های خاصی که به همراه دارد و می‌تواند زمینه‌ساز تفاوت‌های بنیادی با سایر نقاط جهان شود، حضور و بروز بیشتر چنین رویکردی در پژوهش‌ها مثبت ارزیابی می‌شود. اما بهتر است این دستاوردها با شاخص‌های عددی، قابل سنجش شوند تا علاوه بر ملموس‌تر شدن، قابلیت تعمیم به موارد مشابه را نیز پیدا کنند. بنابراین، بهتر است پژوهش‌های کمّی و آمیخته نیز، هم‌پای تحقیقات کیفی، توسعه یابند. بیشتر پژوهش‌های انجام گرفته در زمینهٔ ارتباط معماری و سبک زندگی، توسط پژوهشگران رشتهٔ معماری صورت پذیرفته و سهم سایر رشته‌ها بسیار محدود است. با توجه به اینکه این قبیل پژوهش‌ها دو وجهی هستند و یک وجه آن‌ها با فضای انسانی و جامعه‌شناختی در ارتباط است، بهتر است پژوهشگران حوزهٔ علوم انسانی، جامعه شناختی و روان شناسان، به دلیل اشراف بیشتری که بر این مقولات دارند، در قالب همکاری با جامعه معماران یا به صورت مستقل، نقش مؤثرتری در پژوهش‌های معماری و سبک زندگی ایفا کنند. از حیث وسعت مطالعات، در مقیاس میانی، به طور مشخص ۱۳ مرکز استان و ۹ شهرستان در سطح کشور در تحقیقات صورت پذیرفته مورد بررسی قرار گرفته‌اند که لازم است جهت آگاهی از وضعیت حاکم بر کشور، سایر مناطق نیز در پژوهش‌های پیش‌رو مشارکت داشته باشند. در مجموع، از نظر وسعت تحقیقات صورت پذیرفته، در پژوهش‌های کوچک مقیاس (سطح محلات شهری و روستاها) و همچنین بزرگ مقیاس (در سطح کشور) با وضعیت مطلوبی مواجه نبوده و لازم است این ابعاد نیز بیشتر مورد توجه پژوهشگران قرار گیرند. همچنین، وضعیت ایران در مقایسه با سایر کشورها و شرایط جهانی، نیز مشخص نیست و از این‌رو، این نقد نیز به پژوهش‌ها وارد است که خود را صرفاً در چارچوب مرزهای جغرافیایی کشور محدود ساخته‌اند. از منظر محتوایی می‌توان گفت در مجموع، مهم‌ترین متغیرهای معماری مؤثر بر سبک زندگی در ایران به ترتیب شامل روابط فضایی، عملکرد ریزفضاها و ویژگی‌های کالبدی است. همچنین، معماری بیشترین تأثیرگذاری را بر متغیرهای فرهنگی- اجتماعی، فردی- زیستی و اقتصادی سبک زندگی مردم ایران دارد. در بُعد فرهنگی- اجتماعی، مؤلفه‌های "تعاملات اجتماعی"، "دین محوری" و "مصرف"، بیشترین تأثیرپذیری را از معماری دارند. از بین مؤلفه‌های فردی- زیستی، "اوقات فراغت"، "فعالیت‌های روزمره"، "تغذیه" و "ساختار خانواده"، بیشترین تأثیر پذیری را از معماری دارند و در بُعد اقتصادی، مؤلفه‌های "معیشت"، "شغل" و "درامدزایی" به ترتیب بیشترین تأثیر

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

پذیری را از متغیرهای معماری دارند (شکل ۱).

۷. نتیجه‌گیری

معماری از جمله متغیرهای مهم و مؤثر در شکل‌گیری سبک زندگی، در جوامع مختلف است. در راستای پاسخ به این مسئله که با نگاه به مجموعه پژوهش‌های صورت پذیرفته، معماری، از چه طریقی با سبک زندگی مردم ایران در ارتباط است، می‌توان گفت معماری (بیشتر از طریق سازمان فضایی، عملکرد ریزفضاها، ویژگی‌های کالبدی و عناصر و اجزا)، به ترتیب بیشترین تأثیر را بر ابعاد فرهنگی- اجتماعی، ابعاد فردی- زیستی و ابعاد اقتصادی سبک زندگی مردم ایران دارد. در بُعد فرهنگی- اجتماعی سبک زندگی، معماری بیشترین تأثیر را بر تعاملات اجتماعی، دین محوری و مصرف مردم دارد. در بُعد فردی- زیستی، معماری بیشترین تأثیر را بر اوقات فراغت، فعالیت‌های روزمره، تغذیه و ساختار خانواده مردم دارد. در بُعد اقتصادی نیز بیشترین تأثیر معماری بر معیشت، شغل و درآمدزایی مردم قابل ملاحظه است. درک عمیق از این ارتباط، می‌تواند به قانون‌گذاران و معماران کمک کند تا با وضع قوانین کارآمد و تدوین اصول طراحی مناسب، به سمت هدایت و تقویت تعامل مثبت بین معماری و سبک زندگی گام بردارند. آن‌ها می‌توانند از طریق وضع قوانین مرتبط یا ایجاد تغییرات در روابط فضایی، عملکرد ریزفضاها، ویژگی‌های کالبدی و عناصر و اجزای معماری، زمینه را برای شکل‌گیری یا تغییر ابعاد فرهنگی- اجتماعی، فردی- زیستی و اقتصادی سبک زندگی مردم ایران فراهم آورند. خروجی کار آن‌ها نیز لازم است در قالب تحقیقات بعد از اجرا، مورد ارزیابی‌های بعدی قرار گیرد تا یافته‌های این پژوهش دقیق‌تر و کامل‌تر شوند. البته در این مسیر کماکان خلأهای بسیاری نیز وجود خواهد داشت که لازم است با عزمی دوچندان توسط پژوهشگران این حوزه پوشش داده شود. به نظر نگارنده، مطالعات باید از تمرکز بر جزئیات فردی سبک زندگی فراتر رود و به بررسی الگوها و رفتارهای کلی جامعه معطوف شوند. زیرا این ابعاد و شاخصه‌ها، بنیان‌های اصلی شکل‌دهندهٔ سبک زندگی هستند که اغلب نادیده گرفته می‌شوند.

شکل ۱: ارتباط معماری و سبک زندگی در ایران

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

سپاسگزاری

این پژوهش، مستخرج از رسالهٔ دکتری نویسنده اول با عنوان «تأثیر مسکن قانعانه بر فرایند گذران وقت ساکنین در تهران» است که به راهنمایی نویسندهٔ دوم و سوم، در دانشگاه هنر اصفهان در حال انجام است. بدین وسیله از زحمات اساتید گروه معماری و کادر اداری دانشگاه هنر اصفهان که در کلیه مراحل پیش‌برد این تحقیق همکاری داشته‌اند، قدردانی می‌شود.

مشارکت نویسندگان

نگارش اولیه تحقیق، بر عهده نویسندهٔ اول بوده و نظارت، بررسی و ویرایش نهایی به طور مشترک توسط نویسندهٔ دوم و سوم انجام شده است.

تضاد منافع، حمایت مالی

هیچگونه تعارض منافعی وجود ندارد. کلیه هزینه‌های انجام پژوهش توسط نویسندگان تأمین گردیده و حامی مالی ندارد.

دسترسی به داده ها و مواد

کلیهٔ داده‌های این پژوهش از طریق بانک اطلاعاتی SID، پایگاه MAGIRAN، وب سایت نشریات علمی وزارت عتف و موتور جست و جوی گوگل اسکالر قابل دسترسی هستند.

منابع References

Abbasi Maleki, N., Andaroodi, E., Mazaherian, H., & Khaghani, S. (2022). Anthropology of Domestic Space: Rereading of Architectural Patterns of Houses in Azerbaijan during 2nd Pahlavi Period according to Lifestyle of Inhabitants (Scope of Malekan, Bonab and Maragheh cities). Journal of Architectural Thought, 6(11): 17-34. [in Persian]

Ahmadi, A.A. (2002). Personality Psychology from an Islamic Perspective. Tehran: Amirkabir. [in Persian]

Ahmadi, M., Ansari, M., & Bemanian, M. (2021). Geometric Data Mining and Shape Grammar of Relationship between House and Islamic Iranian Lifestyle. Naqshejahan, 11(1), 1-14. [in Persian]

Alipour, R., Mahmoodi, A.S., & Aghalatifi, A. (2020). A survey on Relationship between Factors Affecting Lifestyle and the Body of Contemporary Home in Mashhad. Journal of Architectural Thought, 4(8): 69-84. [in Persian]

Anabestani, A., Behzadi, S., & Anzaee, E. (2018). Evaluate the effectiveness of rural housing model of rural lifestyle in Neka County. Geographical Planning of Space, 8(27): 35-52. [in Persian]

Ansbacher, H.L. (2016). Lifestyle: A historical and systematic review. Taste of Life Quarterly, Translated by Amir Ghorbani, 1(1): 34-9. [in Persian]

Arzaghi, A.R., Aminpour, A, & Taghiani, Sh. (2020). Explaining the effect of vertical access architecture of residential complexes on the sustainable lifestyle of residents. Quarterly Journal of Human Geography, 12(1): 187-211. [in Persian]

Asadi Mahal Chali, M. (2021). Present Prioritize parts of housing Pattern based on Inhabitants' lifestyle, Case Study: Organizational Housing of Young personnel of the Armed Forces. CIAUJ, 6(1): 97-113. [in Persian]

Ataee Hamedani, M., & Nozari Ferdowsieh, M.R. (2022). The educational function of Hosseiniyahs in promoting and perpetuating the Shiite lifestyle (Case study: Hosseiniyahs of Kashan). JRIA, 10(3): 19-41. [in Persian]

Ayazi, R., Armaghan, M., & Khansari, S. (2020) .Studying the relation between life style and household objects system from the perspective of Bourdieu in contemporary housing (Case Study: the young couples living in district two, Qazvin). Journal of Environmental Science and Technology, 22(10): 161-177. [in Persian]

Babakhani, A., Yazdanfar, A., & Norouzian-Maleki, S. (2021). The interaction of lifestyle and housing and their reflection in the interior spaces: Case study of Armenians' houses in Tehran. Journal of Iranian Cultural Research, 14(2):155-189. [in Persian]

Bocock, R. (2002). Consumption. Translated by Khosro Sabri, Tehran: Shiraz. [in Persian]

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

Ghiasi, Gh. (2014). Anatomy of moral behavior. Ph.D. Thesis. Islamic Maaref University, Faculty of Islamic Studies, Department of Islamic Ethics. [in Persian]

Giddens, A. (1999). Modernity and identity: society and personal identity in the new era. Translated by Nasser Movafaqian, Tehran: Ni. [in Persian]

Hadipour Moradi, M., Nari Ghomi, M., Rahravi Poodeh, S., & Qasemi Sichani, M. (2024). Lur Women's Way of Life and the Private and Social Domains of Historic Houses of Khorram-abad during the Qajar Period. Journal of Iranian Architecture Studies, 12(24):77-107. [in Persian]

Hafeznia, M. (2007). An introduction to research method in humanities. Tehran: SAMT. [in Persian]

Haghparast, F., Hashempour, P., & Ghadrdan Gharamaleki, R. (2021). Ontology of the Iranian House Architecture According to the Religious Lifestyle (Case Study: Privacy Concept in Clerics House's in Qom). Journal of Ontological Researches, 10(19): 161-190. [in Persian]

Hekmatnia, H. (2018). Investigation of Privacy of Houses in Line with Islamic-Iranian Life Style (Case Study: Old and New Texture of Yazd City). Geographical Urban Planning Research (GUPR), 6(3): 585-603. [in Persian]

Hendou, M., Ivani, H., Nourtaghani, A. (2021). Investigating the effect of changes in the spatial system of houses in Mashhad on contemporary lifestyle. Haft Hesar J Environ Stud, 9(36), 35-58. [in Persian]

Hilgard, E. (1999). The field of psychology. Volume 1, Translated by Mohammad Taghi Brahni, Tehran: Roshd. [in Persian]

KamiShirazi, S. M., Soltanzadeh, H., & Habib, F. (2018). The Impact of lifestyle on Spatial Organization of Residential Architecture in Iran (Case study: Kitchen between Years 1304-1357 SH). Women Studies, 9(24): 33-70. [in Persian]

Bakhtar, S., & Abizade, E. (2022). Analysis of the impact of lifestyle changes on the rural housing model Case study: Kandovan village. Journal of Studies of Human Settlements Planning, 17(2): 391-402. [in Persian]

Bourdieu, P. (2014). Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste. Translated by Hassan Chavoshian, Tehran: Nashr-e Saless. [in Persian]

Chaney, D. (2004). lifestyle. Translated by Hassan Chavoshian, Tehran: Ministry of Culture and Islamic Guidance. [in Persian]

Dadashi, S., Ayvazian, S., & Torabi, Z. (2023). The process of changes in the culture and lifestyle of Iranian women and families in traditional and modern homes (case study: Ardabil city). Islamic Art Studies, 19(48), 330-353. [in Persian]

Ebrahimi, G., Soltanzadeh, H., & Mirshahzade, Sh. (2017). The impact of lifestyle modernization on the architecture of houses of the first Pahlavi period, Hamadan city. Urban Management, 16(47), 505-522. [in Persian]

Ebrahimi, G., Soltanzadeh, H., & Keramati, G. (2017). The Reflection of the West Culture in the Life Style and the Architecture of the Houses in the Late Qajar Dynasty in Hamadan. The Monthly Scientific Journal of Bagh-e Nazar, 14(47): 29-38. [in Persian]

Faali, M.T. (2022). Islamic Lifestyle foundations. Qom: Timas. [in Persian]

- Falahfar, F., & Reisi, M.M. (2022). Reading the Effect of House Structure on Iranian -Islamic Lifestyle Over Time (Case Study in Kashan City). CIAUJ, 7(1): 193-210. [in Persian]

Fazeli, M. (2007). Consumption and lifestyle. Tehran: Culture and Thought Research Institute. [in Persian]

Gharehbaglou, M., Hashemi Aghajeri, M., Kaynajad, M., & Beyti, H. (2020). Ethical Lifestyle in Interaction with Environmental Capabilities in Traditional Iranian Architecture (Case Study: Azab Daftariller Traditional Neighborhood, Tabriz, Iran). Journal of Architectural Thought, 4(8): 85-104. [in Persian]

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

Majdi, A. (2010). Investigating the lifestyle of young people (15-29 years old) living in Mashhad. Ph.D. Thesis. Ferdowsi University of Mashhad, Faculty of Literature and Humanities, Department of Sociology. [in Persian]

Majma' al-loghat (1989). Translated by Morteza Ayatollah Zadeh Shirazi, Azartash Azarnoosh and Mahmoud Adel, Tehran: Islamic Culture Publishing House. [in Arabic]

Makarem Shirazi, N. (2006). Sample Interpretation. Edited by Ahmad Ali Babaei, Volume 6, Tehran: Islamic House of Books. [in Persian]

Mehri, S., Soheili, J., & Zabihi, H. (2021). Investigating the Effect of Lifestyle on the Spatial Relations of Qajar Era Aristocratic Houses in Mazandaran. The Monthly Scientific Journal of Bagh-e Nazar, 17(93): 51-66. [in Persian]

Mesbah, A., Haqqani, A.H., Rahnama, S.A., Sajdi, A., Zarean, M.J., Biria, N., Agha Tehrani, M., & Shameli, A. (1995). Psychology of growth with an attitude to Islamic sources. Volume 1, Tehran: Samt. [in Persian]

Mohamadi yeganeh, B., ahmadi, M., cheraghi, M., & soltani, M. (2021). The effects of lifestyle on the physical identity of housing in rural areas, Case Study: Guzal darreh rural district, Soltaniyeh township. Rural Development Strategies, 8(2): 187-199. [in Persian]

Mohammadzadeh, S., Soltanzadeh, H., & Dabagh, A. (2022). Reflection of gender and lifestyle in the houses of the Qajar period in Ardabil. Islamic Art Studies, 19(47): 524-545. [in Persian]

Morad-beigi, S., Jalalian, S., & Dezhdar, O. (2023). Spatial Organization and Way of Life in Ilam'sCourtyardHouses (1350-1390 SH). Journal of Iranian Architecture Studies, 12(23), 179-194. [in Persian]

Mortaz Hejri, M., Yazdanfar, S., & Hosseini, S.B. (2022). The Interrelationship of Lifestyle Patterns and Spatial Organization of Houses Case Study: Rasht Residential Buildings (from the Qajar Period to the Present). Journal of Iranian Architecture Studies, 10(19): 193-213. [in Persian]

Karami, B., Ghobadian, V., & Sadeghi Pey, N. (2022). Lifestyle and body of the house, example: Paveh stair houses. Islamic Art Studies, 19(47): 488-502. [in Persian]

Khasm Afkan Nezam, E., & Taghvaei, V. (2020). Conceptualizing and Truth-Seeking the Mission of the "Islamic Lifestyle" in Explaining the Fundamental Criteria of "Iranian-Islamic Housing" in the Age of Globalization. CIAUJ. 5(2):145-166. [in Persian]

Kermani, M., Noghani Dokht Bahmani, M., & Baradaran kashani, Z. (2018). A Qualitative Meta-Analysis of Two Decades of Research on the Empowerment of Rural and Urban Women in Iran. Women's Studies Sociological and Psychological, 16(2), 33-54. [in Persian]

Keshtkar Ghalati, A., Ardestani, Z.A., & Parvizi, E. (2022). Functional Principles of Housing Design in Proportion to Lifestyle Changes during Pandemic (Case Study: Covid-19 Epidemic in Tehran). Journal of Sustainable Architecture and Urban Design, 10(1): 55-70. [in Persian]

Khamenei, S.A. (2012). Statements of the leader of the revolution in the meeting with the youth of North Khorasan province on 10/14/2012. [in Persian]

Khamenei, S.A. (2018). Statements of the leader of the revolution in the gathering of pilgrims and residents of the holy shrine of Razavi on 03/21/2018. [in Persian]

Lang, J. (2009). Creating Architectural Theory: The Role of Behavioral Sciences in Environmental Design. Translated by Alireza Einifar, Tehran: University of Tehran. [in Persian]

Madahi S.M., & Memarian G.H. (2018). Reading the Link of Spatial Organization of House and Lifestyle in Vernacular Architecture (Case Study: Boshrooyeh). JHRE, 37(164): 69-84. [in Persian]

Mahdavi-kani, M.S. (2007). Religion and lifestyle. Tehran: Imam Sadiq University. [in Persian]

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

Rasoulzadeh Aghdam, S., Reza Nejad Asl Bonab, H., Salek Ghohfarokhi, R., & Ghasemzadeh, B. (2016). Investigating Housing Architecture Characteristics Based on Culture and Lifestyle Criteria: A Comparative Approach to Traditional and Modern Architecture. Sociology and lifestyle management, 2(6): 35-63. [in Persian]

Razzaghi, H. (2008). Attitude and Faith in Religious Education. Qom: Imam Khomeini Institute. [in Persian]

Seyedi, F., & Beiraghi, M. (2013). Comparative study of social relations between religious lifestyle and modern lifestyle with emphasis on Iranian society. Religious Research, 1(25): 19-34. [in Persian]

Shasti, S., & Falamaki, M.M. (2014). Relation between Iranian Life Style & Housing Form (Based on «The Short-Term Society» & «Geostrategic and Geopolitical Theory of Iranian Society» Theories). Interdisciplinary Studies in the Humanities, 6(3): 117-137. [in Persian]

Sheikhakbari, N., Soheili, J., & Armaghan, M. (2022). The Influence of Modernistic Lifestyle on Privacy in Extrovert Houses of the First Pahlavi Period: Tehran. Armanshahr Architecture & Urban Development, 14(37): 79-98. [in Persian]

Sheikhakbari, N., Soheili, J., & Armaghan, M. (2024). Analyzing the effect of modern lifestyle on the spatial Integration of extroverted houses of the second Pahlavi period in Tehran by using the Space syntax technique. Haft Hesar J Environ Stud, 12(46): 71-96. [in Persian]

Shirvani, A. (2000). Islamic Ethics and Its Theoretical Foundations. Qom: Qods. [in Persian]

Shoari Nejad, A.A. (2013). Developmental Psychology. Tehran: Ettelaat. [in Persian]

Taghipour, M., heidari, A. A., & kakaee, F. (2023). Investigating the Concept of spatial Value in Traditional Iranian Houses based on two Factors: Lifestyle and Space Differences (Case Study: Afsharian House of Shiraz City). Journal of Architecture in Hot and Dry Climate, 11(1): 81-101. [in Persian]

Motaghedi, F., Taghvaei, V., & Mazhary, M.E. (2021). The impact of physical differences between traditional and company houses on the lifestyle of people in Abadan (A case study of traditional and company houses in the time period of 1390-1357 AH). Hoviatshahr, 4(15): 79-92. [in Persian]

Naeimi Taraei, P. (2021). A survey on the disclosure of Islamic-Iranian Lifestyle in the Architecture of Residential Complexes (Case study: Livingrooms and guest rooms in residential complexes in Tabriz). CIAUJ, 6(1): 157-175. [in Persian]

Nahj-al-Balagha. (2012). Translated by Seyed Jafar Shahidi, Tehran: Elmi Farhangi. [in Arabic]

Namian, P., Parva, M., & Keshmiri, H. (2021). Investigating the Impact of Lifestyle on Contemporary Residential Design in Shiraz. Islamic lifestyle with a focus on health, 5(5): 130-136. [in Persian]

Nasrollahi, S.N., Mokhtari, H., & Seyedein, M.S. (2014). Meta-analysis: An Approach to Synthesizing and Evaluating Research on Knowledge and Information Science. Iranian Journal of Information Processing and Management, 29(2): 293-316. [in Persian]

Niazi, M., & Rouhi, M (2016). A comparative study of the lifestyle of the old and new fabric residents in the city of Kashan. Urban Sociological Studies, 6(20), 27-48. [in Persian]

Oxford dictionary of English. (1992). oxford university press.

Raeisi, M.M. (2017). Analysis of Locating Subspaces in Contemporary Iranian Housing Based on Islamic Lifestyle. Journal of Iranian Architecture & Urbanism (JIAU), 8(1): 123-133. [in Persian]

Raeesi, M.M. (2020). An Interdisciplinary Analysis of the Conflicts of Apartment Housing Architecture with the Islamic Lifestyle Based on Islamic Narrative Teachings. JRIA, 8(3): 1-17. [in Persian]

Raisi, M.M. (2021). Analyzing Effects of Liberal Capitalist Economy on Collapse of Islamic Lifestyle in Contemporary Iranian Architecture and Urbanism. Strategy for Culture, 14(54): 73-101. [in Persian]

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

احمـدی، علی‌اصغـر. (۱۳۸۱). روانشـناسی شـخصیت از دیـدگاه اسلامی. تهـران: امیرکبیـر

احمـدی، محمـد؛ انصـاری، مجتـبی؛ و بمانیـان، محمدرضـا. (۱۴۰۰). داده کاوی هنـدسی و گرامـر شـکلی رابطـه سـاختار فضـایی مسـکن و سـبک زنـدگی اسلامی ایـرانی. نقـش جهـان، ۱۱(۱): ۱-۱۴.

عـلی پـور، ربابـه؛ محمـودی، سیـد امیرسـعید؛ و آقالطیـفی، آزاده. (۱۳۹۹). بـررسی ارتبـاط عوامـل مؤثـر بـر سـبک زنـدگی و کالبـد خانـه معاصـر در شـهر مشـهد. نشـریه علـمی اندیشـه معمـاری، ۴(۸): ۶۹-۸۴.

عنابسـتانی، عـلی اکبـر؛ بهـزادی، صدیقـه؛ و انـزایی، الهـه. (۱۳۹۷). بـررسی تأثیـر پذیـری الگـوی مسـکن روسـتایی از سـبک زنـدگی روسـتاییان در شهرسـتان نـکا. مجلـه آمایـش جغرافیـایی فضـا، ۸(۲۷): ۳۵-۵۲.

آنسـباچر، هینـزال. (۱۳۹۵). سـبک زنـدگی: مـروری تاریـخی و نظـام منـد. فصلنامـه طعـم زنـدگی، ترجمـه امیـر قربـانی، ۱(۱): ۳۴-۹.

ارزاقی، امیررضـا، امیـن پـور، احمـد، و طغیـانی، شیریـن. (۱۳۹۸). تبییـن تأثیـر معمـاری دسـترسی‌های عمـودی مجتمع‌هـای مسـکونی بـر سـبک زنـدگی پایـدار سـاکنان. نگرش‌هـای نـو در جغرافیـای انسـانی، ۱۲(۱): ۱۸۷-۲۱۱.

اسـدی محـل چـالی، مسـعود. (۱۴۰۰). ارائـه الگـوی اولویت‌بنـدی اجـزای مسـکن بـر اسـاس سـبک زنـدگی سـاکنان، نمونـه مـوردی: مسـکن‌های سـازمانی پرسـنل جـوان نیروهـای مسـلح. فرهنـگ معمـاری و شهرسـازی اسلامی، ۶ (۱): ۹۷-۱۱۳.

عطـایی همـدانی؛ محمدرضـا؛ و نـوذری فردوسیـه، احمـد. (۱۴۰۱). کارکـرد تربیـتی حسینیه‌هـا در ترویـج و تـداوم سـبک زنـدگی شیـعی (موردپـژوهی: حسینیه‌هـای شـهر کاشـان). پژوهش‌هـای معمـاری اسلامـی، ۱۰(۳): ۱۹-۴۱.

Tamimi Amadi, A. (1987). Ghorar Al-Hikm and Dorar Al-Kalam. Volume 1, Translated by Mostafa Derayati, Qom: Publishing Center for the Islamic Media Library. [in Persian]

The American heritage dictionary of English language. (1992). Houghton Mifflin harcourt; indexed, thumbed, updated edition.

The Holy Quran. 2008. Translated by Mahdi Elahi Ghomshei. Terhan: Payam-e Azadi. [in Arabic]

Varmaghani, H. (2022). Reading the Quranic lifestyle in the design of traditional housing in Dezful city. Quran, Culture And Civilization, 3(2): 126-150. [in Persian]

Websters third new international dictionary of the English language. (1981). Massachusetts: Merriam-webster.

Yazdanfar, S. A., & Naserdoost, Z. (2019). Changes of Lifestyle and Physical Patterns of Houses and their Reciprocal Influences (Case Study: Maragheh City). Journal of Iranian Architecture & Urbanism (JIAU), 10(1): 37-60. [in Persian]

Yazdanfar, A., & Faryabi, F. (2021). life style effect on housing spatial organization (case study: kerman). Journal of Architecture in Hot and Dry Climate, 8(12):, 197-221. [in Persian]

Younesi, G., Armaghan, M., & Saghafi, M. J. (2023). The Reflection of Lifestyle Changes in Housing Architecture of Different Occupational Classes of Iranian Oil-Based Company Towns before the 1970s (Case Study: Abadan Company Town). The Monthly Scientific Journal of Bagh-e Nazar, 20(118): 23-36. [in Persian]

Zahedi, S., & Mohamadi, A. (2005). Meta analysis: a Way to Summarize and Evaluate Previous Researches. Management Studies in Development and Evolution, 12(47): 51-79. [in Persian]

عبـاسی ملـکی، نـدا؛ انـدرودی، الهـام؛ مظاهریـان، حامـد، و خاقـانی، سـعید. (۱۴۰۱). انسان‌شـناسی فضـای خانـه: بازخـوانی الگـوی کالبـدی خانه‌هـای پهلـوی دوم آذربایجـان براسـاس سـبک‌زندگی سـاکنین (مطالعـۀ مـوردی : ملـکان، بنـاب و مراغـه). نشـریه علـمی اندیشـه معمـاری، ۶(۱۱)، ۱۷-۳۴

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

ایازی، رعنا؛ ارمغان، مریم؛ و خوانساری، شیدا. (۱۳۹۹). بررسی رابطه بین سبک زندگی و نظام اشیای خانگی از دیدگاه بوردیو در مسکن معاصر (مطالعه موردی: زوج‌های جوان منطقه دو شهر قزوین). فصلنامه علوم و تکنولوژی محیط زیست، ۲۲(۱۰): ۱۶۱-۱۷۷.

باباخانی، آگاپه؛ یزدانفر، سیدعباس؛ و نوروزیان ملکی، سعید. (۱۴۰۰). تأثیر متقابل سبک زندگی و مسکن و بازتاب آن در فضای داخلی: مورد مطالعه، خانه‌های ارامنه در محله نارمک تهران. فصلنامه تحقیقات فرهنگی ایران، ۱۴(۲): ۱۵۵-۱۸۹

باکاک، رابرت. (۱۳۸۱). مصرف. ترجمه خسرو صبری، تهران: شیرازه.

باختر، سهیلا؛ و ابی‌زاده، الناز. (۱۴۰۱). تحلیل اثرگذاری تغییرات سبک زندگی بر الگوی مسکن روستایی مورد مطالعه: روستای کندوان. مطالعات برنامه ریزی سکونت گاه‌های انسانی، ۱۷(۲): ۳۹۱-۴۰۲.

بوردیو، پیر. (۱۳۹۳). تمایز: نقد اجتماعی قضاوت‌های ذوقی. ترجمه حسن چاوشیان، تهران: نشر ثالث

چنی، دیوید. (۱۳۸۲). سبک زندگی. ترجمه حسن چاوشیان، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

داداشی، سعیده؛ آیوازیان، سیمون؛ و ترابی، زهره. (۱۴۰۱). روند تغییرات فرهنگ و شیوه زندگی زن و خانواده ایرانی در خانه‌های سنتی و مدرن (موردمطالعه: شهر اردبیل). مطالعات هنر اسلامی، ۱۹(۴۸):۳۳۰-۳۵۳.

ابراهیمی، غلامرضا؛ سلطان زاده، حسین؛ و میرشاهزاده، شروین. (۱۳۹۶). تأثیر نوگرایی سبک زندگی در معماری خانه‌های دوره پهلوی اول، شهر همدان. مدیریت شهری، ۱۶(۴۷): ۵۰۵-۵۲۲

ابراهیمی، غلامرضا؛ سلطان زاده، حسین؛ و کرامتی، غزال. (۱۳۹۶). بازتاب فرهنگ غرب درتحول سبک زندگی و معماری خانه‌های اواخر قاجار شهر همدان. باغ نظر، ۱۴(۴۷): ۲۹-۳۸.

فعالی، محمدتقی. (۱۴۰۰). مبانی سبک زندگی اسلامی. قم: تیماس

فلاح فر، فرح؛ و رئیسی، محمد منان. (۱۴۰۱). خوانش تأثیر ساختار خانه بر سبک زندگی ایرانی- اسلامی در گذر زمان (نمونه موردی شهر کاشان). فرهنگ معماری و شهرسازی اسلامی، ۷(۱): ۱۹۳-۲۱۰

فاضلی، محمد. (۱۳۸۶). مصرف و سبک زندگی. تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه

قره بگلو، مینو؛ هاشمی آقاجری، مهتاب؛ کی نژاد، محمد علی؛ و بیتی، حامد. (۱۳۹۹). سبک زندگی اخلاقی در تعامل با قابلیّت‌های محیط در محلات سنتی ایران (مورد مطالعه: محلهِ تاریخی عزب دفتریلر تبریز). نشریه علمی اندیشه معماری، ۴(۸): ۸۵-۱۰۴.

غیاثی، غلامرضا. (۱۳۹۴). آناتومی رفتار اخلاقی. رساله دکتری. دانشگاه معارف اسلامی، دانشکده مطالعات اسلامی، گروه اخلاق اسلامی

گیدنز، آنتونی. (۱۳۷۸). تجدد و تشخص: جامعه و هویت شخصی در عصر جدید. ترجمه ناصر موفقیان، تهران: نی

هادی‌پور مرادی، مژگان، ناری قمی، مسعود، رهروی پوده، ساناز، و قاسمی سیچانی، مریم. (۱۴۰۲). تأثیرات شیوهٔ زندگی زنان قوم لر بر تعریف عرصه‌های خصوصی و جمعی در خانه‌های تاریخی-قاجاری خرم‌آباد. مطالعات معماری ایران، ۱۲(۲۴): ۷۷-۱۰۷.

حافظنیا، محمدرضا. (۱۳۸۶). مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی. تهران: سمت

حق پرست، فرزین؛ هاشم‌پور، پریسا و قدردان قراملکی، رضا. (۱۴۰۰). هستی شناسی معماری خانهٔ ایرانی با توجه به سبک زندگی دینی (پژوهش موردی: مفهوم خلوت در مسکن طلاب شهر قم). پژوهش‌های هستی شناختی، ۱۰(۱۹): ۱۶۱-۱۹۰.

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

حکمت نیا، حسن. (۱۳۹۷). سنجش میزان محرمیت خانه‌ها در راستای سبک زندگی اسلامی- ایرانی (مطالعهٔ موردی: بافت قدیم و جدید شهر یزد). پژوهش‌های جغرافیای برنامه‌ریزی شهری، ۶(۳): ۵۸۵-۶۰۳

هندو، میکائیل؛ ایوانی، هادی؛ و نورتقانی، عبدالمجید. (۱۴۰۰). بررسی تأثیر تغییرات نظام فضایی خانه‌های مشهد بر سبک زندگی معاصر. مطالعات محیطی هفت حصار، ۹(۳۶): ۳۵-۵۸.

هیلگارد، ارنست. (۱۳۷۷). زمینه روان شناسی. جلد ۱، ترجمه محمدتقی براهنی، تهران: رشد

کامی شیرازی، سیده مهسا؛سلطان زاده، حسین؛ و حبیب، فرح. (۱۳۹۷). تأثیر سبک زندگی در سازمان فضایی معماری مسکونی در ایران (نمونه مورد مطالعه: آشپزخانه حد فاصل سال‌های ۱۳۰۴ تا ۱۳۵۷ هش). پژوهش‌نامه زنان، ۹(۲۴): ۳۳-۷۰.

کرمی، بهرام، قبادیان، وحید، و صادقی پی، ناهید. (۱۴۰۱). شیوه زندگی و کالبد خانه، نمونه موردی: خانه‌های پلکانی پاوه. مطالعات هنر اسلامی، ۱۹(۴۷): ۴۸۸-۵۰۲.

خصم افکن نظام، عرفان؛ و تقوایی، ویدا. (۱۳۹۹). مفهوم‌سازی و حقیقت‌یابی رسالت «سبک‌زندگی‌اسلامی» در تبیین معیارهای بُنیادین «مسکن ایرانی‌اسلامی» در «عصر جهانی‌شدن». فرهنگ معماری و شهرسازی اسلامی، ۵(۲): ۱۴۵-۱۶۶.

کرمانی، مهدی؛ نوغانی دخت بهمنی، محسن؛ و برادران کاشانی، زهرا. (۱۳۹۷). فراتحلیل کیّفی مقالات پژوهشی حوزهٔ توانمندسازی زنان روستایی و شهری در ایران. مطالعات اجتماعی روان شناختی زنان، ۱۶(۲): ۳۳-۵۴

کشتکار قلاتی، احمدرضا؛ اردستانی، زهرا السادات؛ و پرویزی، الهام. (۱۴۰۱). الزامات کارکردی طراحی مسکن متناسب با تغییر سبک زندگی در دوران بیماری‌های دنیاگیر (مورد پژوهی: دوران همه‌گیری کووید ۱۹ در تهران). معماری و شهرسازی پایدار، ۱۰(۱)، ۵۵-۷۰

خامنه‌ای، سید علی. (۱۳۹۱). بیانات رهبر انقلاب در دیدار جوانان استان خراسان شمالی در ۱۳۹۱/۰۷/۲۳

خامنه‌ای، سید علی. (۱۳۹۷). بیانات رهبر انقلاب در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی در ۰۱ / ۰۱ / ۱۳۹۷.

لنگ، جان. (۱۳۸۸). آفرینش نظریه معماری: نقش علوم رفتاری در طراحی محیط. ترجمه علیرضا عینی فر، تهران: دانشگاه تهران

مداحی، سیدمهدی؛ و معماریان، غلامحسین. (۱۳۹۷). خوانش پیوند سازمان فضایی خانه و شیوه زندگی در معماری بومی (مطالعه موردی: شهر بُشرویه). مسکن و محیط روستا، ۳۷(۱۶۴): ۸۴-۶۹.

مهدوی‌کنی، محمد سعید. (۱۳۸۶). دین و سبک زندگی. تهران: دانشگاه امام صادق

مجدی، علی اکبر. (۱۳۸۹). بررسی سبک زندگی جوانان (۲۹-۱۵ ساله) ساکن شهر مشهد. رساله دکتری. دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه جامعه شناسی

مجمع اللغات. (۱۳۶۸). ترجمه مرتضی آیت الله زاده شیرازی، آذرتاش اذرنوش و محمود عادل، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی

مکارم شیرازی، ناصر. (۱۳۸۵). تفسیر نمونه. تنظیم احمدعلی بابایی، جلد ۶، تهران: دارالکتب اسلامیه

مهری، سودابه؛ سهیلی، جمال الدین؛ و ذبیحی، حسین. (۱۳۹۹). تأثیر سبک زندگی بر روابط فضایی خانه‌های اعیان‌نشین دورهٔ قاجار در مازندران. باغ نظر، ۱۷(۹۳): ۵۱-۶۶.

مصباح، علی؛ حقانی، ابوالحسن؛ رهنما، سید احمد؛ ساجدی، ابوالفضل؛ زارعان، محمد جواد؛ بی‌ریا، ناصر؛ آقا تهرانی، مرتضی؛ و شاملی، عباس. (۱۳۷۴). روانشناسی رشد با نگرش به منابع اسلامی. ج ۱، تهران: سمت

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

محمدی یگانه، بهروز؛ احمدی، منیژه؛ چراغی، مهدی؛ و سلطانی، مینا. (۱۴۰۰). اثرات سبک زندگی بر هویت کالبدی مسکن در نواحی روستایی مطالعه‌ی موردی: دهستان گوزلدره، شهرستان سلطانیه. راهبردهای توسعه روستایی، ۸(۲): ۱۸۷-۱۹۹.

محمدزاده، سودابه؛ سلطان زاده، حسین؛ و دباغ، امیرمسعود. (۱۴۰۱). بازتاب جنسیت و سبک زندگی در خانه‌های دوره قاجار اردبیل. مطالعات هنر اسلامی، ۱۹(۴۷): ۵۲۴-۵۴۵

مرادبیگی، سارا؛ جلالیان، سارا؛ و دژدار، امید. (۱۴۰۲). بررسی ارتباط سازمان فضایی و شیوهٔ زندگی در خانه‌های حیاط‌دار دههٔ پنجاه تا نود شهر ایلام. مطالعات معماری ایران، ۱۲(۲۳): ۱۷۹-۱۹۴.

مرتاض هجری، محمد؛ یزدانفر، سید عباس؛ و حسینی, سید باقر. (۱۴۰۰). روابط متقابل شیوهٔ زندگی و سازمان فضایی خانه در شهر رشت (عصر قاجار تا دورهٔ معاصر). مطالعات معماری ایران، ۱۰(۱۹): ۱۹۳-۲۱۳.

معتقدی، فاطمه؛ تقوائی، ویدا؛ و مظهری، محمدابراهیم. (۱۴۰۰). تأثیر تفاوت‌های کالبدی خانه سنتی و خانه شرکتی آبادان بر سبک زندگی ساکنان (مطالعه موردی: خانه‌های سنتی و شرکتی آبادان در سال‌های ۱۲۹۰ تا ۱۳۵۷ شمسی). هویت شهر, ۴(۱۵): ۷۹-۹۲.

نعیمی طرئی، پیراسته. (۱۴۰۰). تحلیلی بر بازنمود سبک زندگی اسلامی- ایرانی در معماری مجتمع‌های مسکونی (مورد مطالعه: نشیمن و پذیرایی در مجتمع‌های مسکونی شهر تبریز). فرهنگ معماری و شهرسازی اسلامی، ۶(۱):۱۵۷-۱۷۵.

نهج‌البلاغه. (۱۳۹۱). ترجمه سید جعفر شهیدی، تهران: علمی فرهنگی

نامیان، پریسا؛ پروا، محمد؛ و کشمیری، هادی. (۱۴۰۰). بررسی تأثیر سبک زندگی در طراحی مسکن معاصر شیراز. سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت، ۵(ویژه‌نامه مدیریت و آموزش): ۱۳۱-۱۳۶.

نصراللهی، سید نورالله؛ مختاری، حیدر؛ و سیدین، مریم سادات. (۱۳۹۲) . فراتحلیل: رویکردی به تلفیق و ارزشیابی پژوهش‌های علم اطلاعات و دانش‌شناسی. پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات، ۲۹(۲): ۲۹۳-۳۱۶.

نیازی، محسن؛ و روحی، مریم. (۱۳۹۵). بررسی تطبیقی سبک زندگی ساکنان بافت قدیم و جدید در شهر کاشان. مطالعات جامعه‌شناختی شهری، ۶(۲۰)، ۲۷-۴۸.

رئیسی، محمد منان. (۱۳۹۶). تحلیل مکان‌یابی ریزفضاهای مسکن معاصر ایرانی مبتنی بر سبک زندگی اسلامی. معماری و شهرسازی ایران، ۸(۱):۱۲۳-۱۳۳.

رئیسی، محمدمنان. (۱۳۹۹). تحلیلی میان‌رشته‌ای بر تعارضات معماری مسکن آپارتمانی با سبک زندگی اسلامی با استناد به آموزه‌های نقلیِ اسلام. پژوهش‌های معماری اسلامی، ۸(۳): ۱-۱۷.

رئیسی، محمدمنان. (۱۴۰۰). تحلیل تأثیرات اقتصاد لیبرال سرمایه‌داری بر افول سبک زندگی اسلامی در معماری و شهرسازی معاصر ایران. راهبرد فرهنگ، ۱۴(۵۴)، ۷۳-۱۰۱.

رسول زاده اقدم، صمد؛ رضانژاد اصل بناب، هادی؛ سالک قهفرخی، رقیه؛ و قاسم زاده، بهنام. (۱۳۹۵). بررسی مشخصه‌های معماری مسکن بر اساس معیارهای فرهنگ و سبک زندگی: یک رویکرد تطبیقی از معماری سنتی و مدرن. جامعه شناسی سبک زندگی، ۲(۶): ۳۵-۶۳.

رزاقی، هادی (۱۳۸۷). نگرش و ایمان. قم: مؤسسه امام خمینی.

سیدی، فرانک؛ و بیرقی، محمدرحیم. (۱۳۹۱). بررسی تطبیقی روابط اجتماعی سبک زندگی دینی و سبک زندگی مدرن با تأکید برجامعه ایران. پژوهش دینی، ۱(۲۵): ۳۴-۱۹.

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

شصتی، شیما؛ و فلامکی، محمد منصور. (۱۳۹۳). رابطه میان سبک زندگی و مسکن ایرانی (با تکیه بر نظریهٔ «جامعهٔ کوتاه‌مدت» و نظریه «راهبرد و سیاست سرزمینی جامعهٔ ایران»). مطالعات میان‌رشته‌ای در علوم انسانی، ۶(۳):۱۱۷-۱۳۷

شیخ اکبری، نوشین؛ سهیلی، جمال الدین؛ و ارمغان، مریم. (۱۴۰۰). تأثیر سبک زندگی نوگرا بر چگونگی محرمیت در خانه‌های برونگرای دوره پهلوی اول، شهر تهران. معماری و شهرسازی آرمان شهر، ۱۴(۳۷): ۷۹-۹۸.

شیخ اکبری، نوشین؛ سهیلی، جمال‌الدین؛ و ارمغان، مریم. (۱۴۰۲). تحلیل تأثیر سبک زندگی نوگرا بر پیوستگی فضایی خانه‌های برونگرا دوره پهلوی دوم تهران. مطالعات محیطی هفت حصار، ۱۲(۴۶): ۷۱-۹۶.

شیروانی، علی (۱۳۷۹). اخلاق اسلامی و مبانی نظری آن. قم: قدس

شعاری‌نژاد، علی اکبر (۱۳۹۲). روانشناسی رشد. تهران: اطلاعات

تقی پور، ملیحه؛ حیدری، علی اکبر؛ و کاکایی، فاطمه. (۱۴۰۲). بررسی مفهوم ارزش فضایی در خانه‌های سنتی ایران بر اساس دو عامل شیوه زندگی و تفاوت فضا (نمونه‌موردی: خانه افشاریان شیراز). معماری اقلیم گرم و خشک، ۱۱(۱): ۸۱-۱۰۱.

تمیمی آمدی، عبدالواحد بن محمد. (۱۳۶۶). غرَرُ الحِکَم و دُرر الکلم. جلد ۱، ترجمه مصطفی درایتی، قم: مرکزَ النشر التابع لمکتب الاعلام الاسلامی

ورمقانی، حسنا. (۱۴۰۱). قرائت سبک زندگی قرآنی در طراحی مسکن سنتی دزفول. فصلنامه قرآن، فرهنگ و تمدن، ۳(۲): ۱۲۶-۱۵۰

یزدانفر، سید عباس؛ و ناصردوست، زهره. (۱۳۹۸). تغییرات شیوه زندگی و الگوی کالبدی خانه و تأثیرات متقابل آن‌ها از دوران زندیه تا امروز (مطالعه موردی: شهرستان مراغه). معماری و شهرسازی ایران، ۱۰(۱): ۳۷-۶۰.

یزدان فر، عباس؛ و فاریابی، فهیم. (۱۳۹۹). تأثیر شیوه زندگی بر سازمان فضایی خانه (مطالعه موردی: شهرستان کرمان). معماری اقلیم گرم و خشک، ۸(۱۲): ۱۹۷-۲۲۱.

یونسی، گلزار؛ ارمغان، مریم؛ و ثقفی، محمدجواد. (۱۴۰۲). بازتاب تحولات سبک زندگی در معماری خانه‌های طبقات شغلی شرکت‌شهرهای نفتی ایران قبل از دههٔ پنجاه (نمونهٔ موردی: شرکت‌شهر آبادان). باغ نظر، ۲۰(۱۱۸):۲۳-۳۶

زاهدی، شمس‌السادات؛ و محمدی، ابوالفضل. (۱۳۸۴). فراتحلیل راهی به سوی شناسایی ارزشیابی ترکیب و تلخیص پژوهش‌های گذشته. مطالعات مدیریت بهبود و تحول، ۱۲(۴۷): ۵۱-۷۹.

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]

This page is intentionally rendered without text

این صفحه آگاهانه بدون متن ارائه شده است

[DOI: 10.61186/ciauj.9.2.157]